

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

§. 1. De hæreticis, apostatis, & schismaticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

& veriores Alex. de Neuo in addit. ad eum ibi.

Et tenuit Rota in vna Viridunen. canonicatus 6. Martij & 19. Iunij 1595 coram illustrissimo Cardinale Pamphilio, vt in decisionibus supra adductis 5. par. c. 3. num. 43. & seq. & in eadem coram eodem 13. Maij 1596. vt in decis. supra adducta c. 3. nu. 332. & posthac Gonzal. gloss. 15. a n. 77. & ita tenendum est, quamuis etiam Agor dist. libro 7. cap. 18. question. 1. versicut. de inde quares, dicat, quod in dist. cap. in quibusdam, non dicitur, ipso iure, vel ipso facto amittat, sed simpliciter tantum amittat: quod verbum, vt omnes testantur, non continet sententiam ipso iure latam, sed iudicis sententia ferendam: & sic ex eo capit. non constare talem priuationem ipso iure, vt etiam quosdam dicere, ait Abbas, ibidem numero 7. Respondetur enim, in dist. cap. in quibusdam, non dici simpliciter amittant, sed prorsus amittant, quae dictio, prorsus, importat ipso iure, vel ipso facto, vt ibi tenent communiter Dd. Abbas numer. 7. & addito eius, glossa verb. ipso iure in cap. fin. de prescription. in 6. vbi Dd. Matthelan. singulari n. 2. Corset. verb. penitus, Felin. in cap. Rodulphus, num. 34. de rescripti. & alij: & de simili dictione penitus dictum est supra, 8. part. c. 1. numero 5.

S. I.

De Hæreticis, Apostatis & Schismaticis.

SUMMARI A

An hæreticus sit priuatus beneficiis ipso iure, an sit priuandus per sententiam, n. 59. & communis sententia est, esse priuatum ipso iure, num. 60. pro quo citatur cap. cum secundum leges, de hæretic. in 6. Quod tamen non loquitur de beneficiis, sed de bonorum temporalium confiscatione, nu. 61. Citatur etiam cap. quo iure, 8. dist. quod parum probat, vltra quod non est iuris decisio: sed D. Aug. sicut etiam alia tria iura allegata num. 62. Allegatur etiam cap. ad abolendam, §. 1. de hæretic. ibi, & sic omni officio, & c. nam verbum Ipoliatus, executionem importat, ideo denotatur priuatio ipso iure, numero 63. Sed hæc inductio cessat, & tollitur ex verbis precedent. numero 64.

Contrariam sententiam, quod hæreticus non sit ipso iure priuatus beneficiis, sed per sententiam priuandus, tenent Castro & alij, quia in iuribus in quibus hæc poena non statuitur, non inueniuntur verba significantia ipso iure, n. 65.

Nihilominus tenetur communis, quæ recte probatur per dictum cap. cum secundum leges nam verb. bonorum, beneficia etiam Ecclesiastica continentur, & c. n. 66. Probatur etiam per c. vt commissi §. priuandi, ibi, vel priuatos nuntiandi, quæ expositiue accipiuntur, & non solum ad hæreticos, sed etiam ad receptatores, fautores, & defensores referuntur, contra Couar. & c. n. 67. & 68. & reprobat interpretatio, quam ad dictum §. priuandi aliqui tradunt, quod verbum, priuandi, sit propriè, & referatur ad beneficia obienta ante hæresim, & verba, vel priuatos nuntiandi, referantur ad obienta post hæresim, & c. n. 69.

Clarius probatur communis ex cõstitutione 2. Nicolai III. num. 70. & facit cõstitutio 29. Py V. vbi dispositioni Sedis Apostolicæ reservantur beneficia vacan-

2. Tom.

tia propter hæresim, & c. num. 71.

Non solum hæretici credentes, receptatores, & defensores ipsorum, sed & ipsorum filij & nepotes, priuantur ipso iure beneficiis obientis tempore commissi criminis, ita quod non solum sunt inhabiles ad obinenda beneficia, sed etiam ipso iure priuantur obientis, n. 72. quæ sententia omisso fundamento ex cap. felicitis, §. quod si quis de pœnis lib. 6. quod parum arget, probatur ex d. §. priuandi, & ex cõstitut. 8. Innoc. IV. & clarius ex d. cõstitutione Nicolai III. n. 73. & tenent relati n. 74. licet contra teneant alij relati, n. 75. & 76.

Primam sententiam tanquam magis de iure veram, & communiter receptam, amplexa est Rota dicens procedere etiam in personibus, numero 77. & præmittens communem conclusionem, filios natos ante hæresim pœnis canonicis affici, & comprehendi, contra alios, numero 78. quæ decisio ponitur, numero 79.

An hæreticus sit irregularis, & inhabilis ad acquirenda beneficia, & affirmatiue tenent Speculator & alij, n. 80. qui tenent, quod qui est, vel fuit hæreticus, irregularis est, etiam si conuersus fuerit ad catholicam fidem, & pœnitentiam peregerit: aiunt tamen, quod post abiurationem, & peractam pœnitentiam, dispensari potest, vt in susceptis ordinibus administret tantum, nu. 81. Et quis possit cum eo dispensare, videndus Vgolius & Suarez, qui tamen Vgolius male ait, potestatem, quam de iure antiquo Episcopus habebat ad dispensandum cum eo, quoad ordines susceptos ante hæresim, ipsi sublatam esse de iure nouissimo Concilij, sess. 24. de reform. cap. 6. vbi hæresis non est occulta, & vbi ad forum cõtinentium deducta est, & c. num. 82.

Idem alogata videntur loqui & procedere in hæretico publico, & c. 2. §. hæretici, de hæretic. in 6. loquitur de his qui sunt hæretici, & nondum conuersi, & c. nu. 83. & secundum Sarum, cum Philarcho & alijs, ob crimen hæresis secundum se, & simpliciter sumptum, non incurritur irregularitas: & si sit hæreticus occultus, non est irregularis post pœnitentiam, & absolutionem ab excommunicatione, quia in iure non est expressum, n. 84. Et sic hæreticus occultus, si a secreta hæresi, vel apostasia sit in foro conscientie legitime absolutus, non videtur manere irregularis, quicquid alij dicant, n. 85.

Iuxta id cessat illa questio, quam tractat Vgo, an irregularitate orta ex hæresi occulta dispensare Episcopus possit ex decreto Concilij d. c. 6. in quo partem affirmatiuam tenet contra Maiolum: quia hic non agitur de absolutione ab hæresi, quæ est ablata Episcopis, sed de dispensatione irregularitatis eius permissa a Concilio, & sic cessabat ratio c. cum illorum sententia excom. & c. n. 86.

Suspectus de hæresi abiurans de vehementi, & publice priuatus, non est inhabilis ad beneficia, n. 87.

Hæretici sunt excommunicati de iure antiquo, sed illa excommunicatio non est reservata, n. 88. Excommunicantur etiam excommunicatione reservata in Bulla Cœne Domini, primo casu, quem explicant relati, nu. 89. Et an sit vna, vel plures excommunicationes, remissive n. 90.

Ista excommunicatio non incurritur per hæresim mentalem, sed requiritur quod sit verbo aut facto exterius prolata: nam lex humana non ligat actus mere internos, nec in eos Ecclesia potestatem habet, etiã ad præcipiendum, n. 91. Quæ sententia est hoc tempore communissima, & sumitur ex D. Thom. docente, quod de

GG 2

his potest homo legem facere, de quibus potest iudicare, &c. & habet fundamentum in scriptura, nu. 92. & tenenda est, quamvis contrarium teneant gl. & alij citati, n. 93. & ratio ponitur n. 94. quae confirmatur, & explicatur, n. 95.

Respondetur iuribus, quibus excommunicantur aliquid credentes, seu sentientes, quod intelligunt de credentibus & sentientibus in foro Ecclesiae, &c. n. 96.

Propter opus factum cum ignorantia comitii non incurritur excommunicatio, irregularitas, & obligatio restituendi, quae cessanti ignorantia incurreretur, numero 97.

Quanta expressio heresis requiratur, ut excommunicatio incuratur, & aliqui dicunt requiri expressionem verbo, signo, vel opere exteriori, quod de se, vel ex circumstantiis illam significet, seu manifestet, alioquin non incurritur excommunicationem, numero 98. & idem tenet in effectu Nauarr. relatus, & alij, numer. 99. & sequitur etiam Suarez, relatus, numero 100.

Secundum alios, actus exterior, qui est effectus interioris, non tamen representans in se malitiam interioris, potest puniri ab Ecclesia per censuras, quia ille actus est peccatum externum, &c. n. 101. sed quod de facto Ecclesia non punit tales actus, & sic quando in actu exteriori nulla est significatio expressa, vel interpretativa malitiae interioris, non incurritur censura lata simpliciter contra committentes tale peccatum, num. 102. Vnde secundum istam sententiam, quamvis posset, tamen de facto non punitur haereticus, cum in actu exteriori nullo modo appareat malitia heresis, num. 103.

Author dicit, actum exteriorem, qui est effectus interioris, etiam non representantem in se malitiam interioris, posse puniri ab Ecclesia per censuras, & generaliter posse ab Ecclesia praecipi, prohiberi, & puniri actus exteriores, ut procedentes a talibus interioribus, seu quod idem est, actus interiores, ut informantes, vel efficientes exteriores, n. 104.

Dicit etiam, haereticum in casu quo heresis in mente concepta oculis, vel digitis, aut capite, aliave annuit, vel dicit, ita est, incurrere excommunicationem latam contra haereticos, quamvis in illo actu exteriori non manifestetur illo modo malitia heresis, numero 105. & respondetur cap. fin. de simonia procedere in penis simpliciter latis contra aliquod vitium, seu peccatum: secus vero in proposito, &c. n. 106.

Plaacet quod docet Acor, quod qui ex interna heresi aliquid opus externum indifferens facit, verbi gratia, coram sanctissimo sacramento caput non nudat, seu non flectit genu, non est haereticus exterior, ita ut excommunicationem incurrat, &c. n. 107. licet secus quando omisio exterioris, quod debet quis facere, sit ad exprimendam heresim, & sic intelligitur Toletus, &c. n. 108.

Ab excommunicatione incurra propter heresim Papa reservata in dicta bulla cœna non potest quis absolui virtute bullae Cruciatæ, vel aliterius privilegij, seu iubilæi, in quibus non datur specialis facultas absolventi ab heresi, quia in facultate generali non censetur concessa absolutio ab heresi, nisi id exprimat, numero 109. quamvis contra teneant Soto & alij numero 110. & patet ex breui Gregorij XIII. ex quo hodie in bulla Cruciatæ Hispana expresse excipitur heresis. sed contraria sententia approbatur per magistrum sacri Palatii, & sacram Congregationem, quae non procedit in bulla Cruciatæ ex dicto breui,

& c. numero 11.

Episcopi ex decreto Concilij Sess. c. 6. possunt ab heresi occulta in foro conscientiae absolvere per se ipsos, non per eorum vicarios illo modo, quamvis in aliis casibus occultis, etiam sedi Apostolica reservatis, possint absolvere per se ipsos, aut vicarium ad id specialiter deputandum, n. 112. & 113. unde conuincitur sententia Corduba, quam a ij sequuntur, & tenet Nauarr. & c. num. 114.

An dicta facultas concessa Episcopis ex dicto decreto sit hodie sublata, dicitur primo tam absque dubio fuisse sublata per bullas cœnae Domini, Py V. & Gregor. XIII. veris ceterum, & alias similes, numero 115. quamvis contrarium teneant Bannes, & alij relati, num. 116. qui non recte respondent verbis bullae, numer. 117. nec fuit opus specialiter, & expresse derogare Concilio n. 118. & ita fuisse sublata censui sacra Congregatio in declaratione, postis num. 119. & an si derogatum facultati Inquisitionum numero 120. & seq.

Accedit ad praedicta Gregor. XIII. declarasse dict. decretum Concilij non habere locum in casibus post Concilium ex noua lege reservatis, quia illa absolute reservando censetur derogare Concilio, ut in declaratione, postis, numero 122. & teneant relati, numero 123. licet contrarium teneant Nauarr. & alij, & Suarez, respondens prima declarationi, quam adducit: sed eius interpretatio non satisfacit, & c. numero 124. & 125.

Secundo dicitur, quod non videbatur sublata dicta facultas per bullas cœnae Domini, Sixti V. saltem anni 1586. & 1587. quia quia in d. veris ceterum. in fine, ponuntur illa verba, nisi in eis etiam casus praesentibus literis expressi comprehendantur: quae etiam ponuntur a Clemen. VII. in bulla anni 1593. & 1598. numero 126. per quae verba videtur restituta, & incorrelta manere facultas Episcopis concessa in dicto decreto Concilij circa absolutionem ab heresi, & ceteris casibus bullae cœnae, qui etiam in dicto decreto comprehenduntur, num. 127. sicut etiam facultas bullarum, & privilegiorum, & etiam Cruciatæ, in quibus datur facultas absolventi a casibus sedi Apostolica reservatis, etiam in bulla cœna: nam si horum non sit expressa mentio, non veniunt in generali facultate absolventi a casibus sedi Apostolica reservatis, n. 128. licet quoad facultatem bullae Cruciatæ, etiam si non ponentur dicta verba, non censetur enocata per bullam cœnae ex alia ratione doceant aliqui, n. 129.

In bulla cœnae Clemen. VII. anni 1599. non ponuntur illa verba, & fuisse derogatam facultatem Cruciatæ quoad casus dictae bullae cœnae, & dictae facultatem a Concilio Episcopis concessam, dixisse Clemen. VII. refertur nu. 130. & sic videbatur considerandus tenor bullarum quae in gulis annis publicantur, num. 131. quamvis Man. Rodriguez dicat, quod etiam si non exprimentur dicta verba, nisi in eis, & c. non censetur Papa in bulla cœnae renovare facultates, & privilegia, quae concedunt expresse casu bullae cœnae, cuius interpretatio improbat, num. 131. & eius ratio non seq.

Etiam sanctis d. verbis, nisi in eis, etiam casus praesentibus literis expressi comprehendantur, verius videtur esse sublata d. facultatem Episcopis concessam, nu. 134. nam illa verba non referuntur ad facultates, & indulta concessa, & immutata ad concedenda, immutanda post bullam, & ad verba immediate praecedentia numero 135. & regula cap. inquisitioni de appellat.

pellat. quod claus. in fine posita refertur ad omnia precedentia, non procedit ubi est diuersa ratio, nec ubi adest maior ratio, quod refertur ad proximiora, quā ad precedentia, nec ubi constat de mente contraria, ut hic n. 136.

Supposito, quod illa facultas absoluedi in foro conscientie data à Concilio Episcopis, adhuc duraret, quæ saltem durat quo ad alios casus ante Concilium sedis Apostolicæ reseruatos, quomodo intelligantur illa verba in foro conscientie, Doctores communiter ea intelligunt, quod absolutio data proficit tantum quo ad forum conscientie: tamen quod ab excommunicatione poterit Episcopus absolueri, etiam extra confessionem sacramentalem vigore illius decreti, nu. 137. & seq. sed aliud videtur dicere, quod absoluant in foro conscientie, aliud, quod absoluant quo ad forum conscientie, licet ubi agitur de dispensatione in foro conscientie, non requiratur sacramentalis confessio, & sic sacra Congregatio videtur intelligere illa verba in foro conscientie, id est in foro sacramentali poenitentia, & in confessione sacramentali, ut in declaratione. adductis n. 136. & ita tenet Candelabrum aureum, qui tamen male ait, quatenus idem dicit in dispensatione in qua non dicit Concilium, quod fiat in foro conscientie, n. 140.

Inferitur adhibere, in quibus datur facultas absoluedi in foro conscientie, quod virtute eorum non possit dari absolutio, etiam à censuris extra confessionem sacramentalem, n. 141.

Ad an. Rodriguez docet, quod facultas data Episcopis à Concilio circa absolutionem ab heresi, intelligitur solū quando ipse hereticus solus absque eo, quod ab alio audiuerit, committit occulte crimen nemine audiente, & non extenditur ad heresim occultam, quando adest complex, atque Concilium non dat facultatem absoluedi ab obligatione denunciandi complices, & c. num. 143. Sed ista restrictio non placet, nam ex uno etiam non complice non desinit esse occulta: neque etiam si sint plures complices, nisi sint plures quam duo, quia per duos solos non probatur, nec ex eo destruitur machina sancti Officii, nec tollitur obligatio denunciandi complices, & c. à numero 143.

De materia heresis, ac de hereticis, qui sunt videndi nu. 146.

De apostatis à fide idem dicendum, quod de hereticis, cum & ipsi heretici, & plusquam heretici sint: & sic ipso iure amittunt beneficia, n. 147. licet alij apostate non sint ipso iure priuati beneficiis, n. 148. & de apostatis qui sunt videndi, n. 149.

Similiter dicendum de schismaticis, quod ubi schisma est cum heresi, sunt ipso iure priuati beneficiis, ut heretici, & ut tales etiam sunt excommunicati iure antiquo n. 150.

Si schisma est sine heresi, non videtur ius expressum, ubi ipso facto priuentur beneficiis, n. 151. & respondetur cap. nos consuetudinem 12. distin. & cap. quia diligentia, de elect. allegatis n. 152.

Huiusmodi schismatici non videntur absolute, ut in vniuersum excommunicati iure antiquo, quidquid aliqui dicant, nam cap. licet de electione loquitur in casu particulari n. 153. nec capitulum firmissime de heret. probat contrarium n. 154. nec etiam excommunicantur in cap. de liguribus 23. quæst. 4. nec in cap. 2. de schismaticis, n. 155. nec etiam in cap. nulli 19. distin. n. 156. nec in cap. 1. de schismat. n. 157. sed quicquid sit iam in bulla cœne casu 1. excommunicantur absolute schismatici n. 158.

2. Tom.

Non possunt etiam de iure antiquo schismatici conferre beneficia, n. 159. quamvis videatur valere collatio ratione publici officij facta à schismatico occulto, & tolerato, n. 160.

Non possunt sine dispensatione obtinere beneficia, etiam si ad ecclesiam unitatem redierint, sed schismatici etiam ad unitatem ecclesie reuersus de iure communi contra, ineligibiles, inhabiles, & irregularis remanet, numero 161. quod videtur posse intelligi de schismatico publico, secus de occulto maxime emendato & conuerso, qui non videtur inhabilis seu irregularis, numero 162.

An requiratur dispensatio Papæ, an vero sufficiat dispensatio Episcopi à numero 163. resoluitur requiri dispensationem Papæ cum Abb. licet alias aliter dicat.

De schismaticis qui sunt videndi n. 165.

Secundo dubitatur de crimine heresis, an hereticus sit priuatus beneficiis ipso iure, an sit priuandus per sententiam.

Et quidem communis sententia est esse priuatum ipso iure, quam tenent Ioann. Andr. Domin. Francus nu. 2. & Dd. communiter in cap. ut commissi. de priuandi de hereticis in 6. dum exponunt illa verba, Vel priuatos nuntiandi, ut dictio, vel, stet expositiue pro, id est, & Abbas in cap. inter dilectos, de excessibus prelatorum numero 11. Millis in repert. verb. hereticis. Probus ad Monach. in cap. alma mater, de sentent. excommunic. in 6. num. 8. Cassador. decis. 14. super regulis numero 1. Rebus, dictum, de modis amittendi beneficia numero 4. Corras. de benefic. 2. part. cap. 4. numero 33. & 3. part. cap. 6. numero 13. & 17. Rosiniacus cap. 20. numero 3. Duaren. libro 8. cap. 6. §. 5. Bernard. Diaz in pract. crimin. cap. 114. numero 2. & ibi Salcedo 1. addit. Couarr. libro 2. variar. cap. 8. numero 4. Roias in singularib. in fidei fauorem singul. 73. D. Penna in directorio Inquisitorum 3. part. commun. 162. Lancel. de attentatis cap. 5. à numero 34. Flam. Paris. libro 3. de resignat. quæst. 1. numero 31. & seq. dicens communem. Quintanaduennas eccl. libro 1. cap. 10. numero 1. Açor libro 8. cap. 13. §. 3. & 8. Mand. Rodriguez in sum. 1. tom. cap. 129. numero 3. & Pet. Ledesm. 2. part. summ. tractat. 1. cap. 4. 14. conclus. & Rota in Mutinen. Capellæ de anno 1562 quæ est 3. pars diuersor. libro 3. decis. 707. & 728 de qua supra 5. part. capitulo 1. numero 80. & post hæc Gonzalez gloss. 15. numero 65. Açor 2. p. libro 7. capitulo 17. in princ. & plures alij relati per citatos.

Propterea sententia Corrasius, Rosiniacus, Duarenus, Rota, Açor, & alij citant text. in cap. cum secundum leges, de heret. in 6. qui tamen non loquitur de beneficiis, sed de bonorum temporalium confiscatione.

Citat etiam Corrasius text. in cap. quo iure. 8. dist. qui tex parum probat, ultra quod non est iuris decisio, sed D. Augustini, sicut etiam text. in cap. si vos 23. quæst. 5. & cap. 1. & 2. 23. §. 7. qui pro hoc etiam allegantur, & similiter parum probant.

Rebus. t. vero, Rosiniacus, Duarenus, Flam. Paris. & Quintanaduennas, & Gonzalez, & Açor supra allegant text. in cap. ad abolendam §. 1. de hereticis. ibi: Et sic omni officio, & beneficio spoliatus ecclesie, secularis relinquatur arbitrio potestatis. Nam verbum spoliatus executionem importat, ideo notatur priuatio ipso iure, ex Butrio in c. si de postul. Felin. in cap. 2. numero 3. & in cap. Rodolphus, numer. 25. de rescriptis.

GG 3

VNDECIMA PARS, DE BENEFICIIS,

354

& in c. insinuatione de simon. in princ. & dixi sup. 8. p. c. 1. n. 22. quod placet Salc. ubi sup.

64 Sed hæc inductio cessat, & tollitur ex verbis præceden. ibi: Totius eccles. ordinis prerogativa nuda. Quæ verba important priuationem per sententiam, vt patet ex adductis per Felinum in d. cap. Rodolphus: vnde dicta verba statim sequentia, Et sic omni officio, & beneficio spoliatus, & c. important executionem dictæ priuationis per sententiam faciendæ, non priuationis ipso iure, & non intrat doctrina Butrij & Felini. ubi supra.

65 Vnde contrariam sententiam, nempe quod clericus hæreticus non sit ipso iure beneficiis priuatus, sed per sententiam priuandus, tenet Alphons. à Castro lib. 2. de iusta hæreticor. punitione cap. 9. quia in iuribus quibus hæc pœna statuitur, non inueniuntur verba significantia priuationem, & sententiam ipso iure latam, vt in d. c. ad abolendam, & in c. excommunicamus §. credentes eod. sequitur Simancas de Cathol. institut. c. 46. n. 72. quamuis in Enchirid. iudicum violata religionis in. 58. de peniten. n. 3. videatur cum communi tenere, ibi: Et hæretici beneficiis ecclesiasticis priuati sunt. Sequuntur etiam Arag. 2. 2. q. 11. art. 3. ver. 2. pœna, qui tamen contrarium tenet 7. 1. art. 10. pag. 66. Candelabrum aureum in appendice cap. 1. n. 15. & Zerola in praxi Episcopali t. p. ver. priuatio, in princip.

66 Nihilominus tamen tenenda est cõmunis sententia, quæ recte probatur per d. c. cum secundum leges, ex quo bona hæreticorum ipso iure confiscantur, & eis priuantur, nam verbo, bonorum, beneficia etiam eccl. continentur c. 1. de præb. & l. bonorum ff. de verb. signif. ubi Rebus. & in praxi tit. de simonia in resignatione n. 31. & Quintanaduennas lib. 2. eccl. n. 3. & 93. & 94. & quamuis in beneficiis non habeat locum confiscatio, quia non sunt transitoria ad fiscum, habet tamen locum priuatio, de qua ibi Achilles dec. 345. seu 1. de hæret. n. 5.

67 Probatur etiam cõmunis sententia per tex. in d. c. vt commissi, §. priuandi, ibi: Vel priuatos nuntiandi, quæ verba expositiue accipienda sunt, id est priuatos nuntiandi, vt ibi volunt Ioan. Andr. & alij Doct. vt diximus.

68 Et non solum ad hæreticos, sed etiam ad receptatores, fautores, & defensores hæreticorum referuntur, quicquid dicat Couarru. supra, tenens hæreticorum fautores, & receptatores non esse ipso iure priuatos beneficiis obtentis, sed per sententiam priuandos, iuxta cap. excommunicamus, §. credentes ver. si vero clericus, de heret. quod idem tenet penna supra: sed licet verum sit de iure decretalium iuxta d. §. credentes: tamen de iure nouo non est verum iuxta d. §. priuandi, & constitutionem Nicolai infra allegan.

69 Nec valet solutio, & interpretatio, quam ad d. §. priuandi, aliqui tradunt, nempe quod verbu, priuandi, stet proprie, & referatur ad beneficia obtenta ante hæresim, quibus per sententiam est priuandus hæreticus, & verba, Vel priuatos nuntiandi, referantur ad beneficia obtenta post hæresim: & sic nulliter collata ex c. 2. §. hæretici, eod. tit. in 6. conuincitur enim ista interpretatio ex seq. ver. sunt autem diocesani in priuando tales, vel nuntiando priuatos, & c. ubi apparet omnia ista verba priuandi, vel priuatos nuntiandi, referri etiam ad beneficia obtenta post hæresim, & sic non potest stare ista solutio.

70 Et clarius probatur communis ex constitutione 2. Nicolai III. quæ est in bullario tom. 1. fol. 30. ubi sic

dicatur: Hæretici autem, & receptatores, defensores, & fautores eorum, ipsorumque filij usque ad secundam generationem ad nullum ecclesiasticum beneficium seu officium admittantur, quod si secus actum fuerit, decernimus irritum, & inane, nos enim prædictos ex nunc priuamus beneficiis acquisitis, volentes vt tales, & habitis perpetuo careant, & ad alia similia nequaquam in posterum admittantur. Quæ constitutio, licet non sit inserta in lib. 6. tamen non est per proœmium illius abrogata: nam constitutiones editæ super negotio hæreticæ prauitatis nõ contrariæ constitutionibus eiusdem 6. referuntur in cap. si in fi. de heretic. eod. lib. & notat gloss. in d. proœmio verb. reseruantur.

Facit etiam pro hac sententia constitutio 29. Pij V. incipiens, cum ex Apostolatus. ubi dispositioni sedis 7. Apostolicæ perpetuo reseruantur beneficia vacantia propter hæresim, & sic denotatur hæreticos ipso facto priuari beneficiis, vt per Penna supra, & Azor d. 9. 8.

Non solum autem hæretici credentes, receptatores, & defensores ipsorum, sed & ipsorum filij, & nepotes, priuantur ipso iure beneficiis obtentis tempore commissi criminis, ita quod non sunt solum inhabiles ad obtinenda beneficia, vt in d. c. 2. §. hæretici, & cap. statum 2. de heret. in 6. Palacios Rubios, & alij infra citandi, quicquid dicat Man. Rodriguez d. cap. 129. n. 4. & Pet. Lédelsma d. tractat. 1. cap. 6. 17. concl. 2. difficul. citantes Simancas, & Iulium Clarum, ubi infra n. 75. & 76. qui tamen loquuntur de beneficiis antea obtentis: sed etiam ipso iure priuantur obtentis.

Quæ sententia t̄ omisso fundamento desumpto ex cap. felices, §. quisquis, de pœnis, libro 6. quod parum 73. virget, cum in pœnalibus non sit faciendi extensio, vt recte aduertunt Villad. Couarru. & penna infracitandi, probatur ex d. c. vt commissi, §. priuandi, qui simpliciter, & indistincte loquitur, & ex constitutione 8. Innocentij IV. quæ est in bullario tom. 1. fol. 9. ver. ceterum, ad quam se refert Bonifacius in d. cap. vt commissi & clarius ex d. constit. Nicolai III. supra adducta, & latius deducitur in decis. Conchen. quam infra adducam.

Quam t̄ sententiam tenent Ioan. Andr. in d. cap. vt commissi, & ibi Domin. d. §. priuandi, n. 4. & Francus n. 3. & alij, Enric. & Anania in cap. vergentis, de heretic. Palacios Rubios in tractat. de iustitia retentionis, & oblationis Regni Nauarræ 5. part. §. 8. dicens, quod cum hoc transeunt Doctores communiter in dict. cap. vt commissi, Gigas in tractat. de crimine laici Maiestatis libro 7. ritul. de pœnis, quas filij incurrunt quæst. 11. n. 3. & alij quos referunt Couarru. & Penna statim citandi, & Rota in dict. conchen. & Lamber. de iure patro. 1. par. 2. libro quæst. 9. artic. 6. sub n. 7. ait quod hæretici, & eorum filij, & nepotes, sunt priuandi iam habitis beneficiis, vt in d. §. priuandi, & quod vacent ipso iure beneficia, & pensiones, etiam prius obtenta à filiis hæreticorum, cum communi, & Rota in d. Conchen. tenet post hæc González glos. 15. numero 67.

Licet t̄ contrariam sententiam, nempe, quod filij, aut nepotes hæreticorum non sint priuati, nec 75. priuandi beneficiis antea obtentis, teneant abbas, & Felin. numero 3. in d. c. vergentis, Villad. de heretic. quæst. 23. repertorium inquisitorum, ver. filij, aufferius ad Capellam Tolos. decis. 120. ad fin. Rebus. in praxi tit. de modis amittendi beneficia numero 25. Couarr. dist. libro secundo variar. cap. 8. numero 4. Simancas de Cathol. institut. tit. 29. numero 20. & in Enchir. iudicum violata re.

violatæ religionis iii. 63. n. 9. Penna d. part. directorij inquisitorum comment. 163. Otalora de nobilitate 4. part. cap. 9. num. 9. Card. Toletus in sum. in edict. novis. lib. 1. cap. 69. vers. 9. & Suarez d. 5. tom. diffut. 43. sect. 3. n. 2. & videtur tenere Flam. Paris. dist. lib. 3. quæst. 1. n. 34. & 35.

76 Quam t̄ sententiam dicit initiorem, atque benigniorem Iulius Clarus lib. 5. §. heresis nu. 6. & cum eo Salcedo ad Bernard. Diaz d. c. 114. addit. in fi. & consuetudine Hispaniæ receptam, & obseruatam, & ita tenendam contra communem dicit Hoieda de incompatibil. ben. c. 23. n. 100. & cum eo Ioann. Gutier. cano. q. lib. 2. c. 30. n. 38.

77 Sed primam t̄ sententiam tanquam magis de iure veram, & communiter receptam amplexa est Rota in dict. Conchen. pensionis 6. Martij 1568. coram D. Peregrino, dicens procedere etiam in pensionibus præmittendo prius prout necessario supponi debet communem conclusionem, filios t̄ natos ante hæresim pœnis canonicis affici, & comprehendi, quam contra alios, quos sequuntur Simancas dist. 11. 29. de Cathol. institut. ex nu. 22. Molina de Hispanorum primogenitis lib. 4. cap. 11. numero 55. & segg. Vgolius de irregul. cap. 36. §. 1. nu. 6. Man Rodriguez in sum. 1. tom. d. c. 12. 9. numero 5. & Pet Ledesma d. tractat. 1. 6. 6. 17. conclus. 1. difficult. & P. Molina de iustit. tom. 3. dist. 658. numero 21. & Zualllos dicens magis communem quæst. 633 late tenent post alios plures quos referunt Couarru. d. c. 8. numero 5. Gregor. Lopez in l. 2. tit. 2. part. 7. vers. sus. hij. s. Anton. Gomez tom. 3. varar. cap. 2. numero 16. Otalora d. tit. 4. part. cap. 6. numero 8. Roxas de heretic. 2. part. numero 354. & sing. 68. Penna d. comment. 163. Hoieda d. c. 23. num. 99. Velazquez in l. 4. Tauri numero 10. Menoch. de præsump. lib. 5. præsumpt. 33. à num. 16. Ioan. Gutierrez dist. cap. 30. à numero 37. Parlad. differ. 108. num. 25. Castro de iusta hereticor. punition. lib. 2. cap. vlt. §. de lege poenali tit. 1. c. 7. & magis communem dicit Rota decis. 104. numero quarto lib. 2. part. 3. diuersor. & fortiter probatur ex d. c. statutum 2. vers. hoc sane, de heretic. in 6. nec contrarium fuit iudicatum in causa comitatus de Bailem.

78 Ad hoc etiam adducobant. tex. in c. filij cod. tit. & lib. vbi filios hereticorum, qui in articulo mortis hæresim commiserunt, puniri sancitum fuit, quod non potest intelligi, nisi de iam natis, nec non c. tex. in c. vt inquisitio nis. cod. tit. & li. vbi à pœnis excimuntur tantum filij, quæ reuelarunt delictum occultum patris, ita vt præsupponatur iam natos, qui non reuelauerunt pœnas hereticis statutas non effugere.

Et quidem cum pœna filiis imponatur, non ex eo, quod ipsi prouenerint ex radice infecta, & sanguine improbatore, quandoquidem crimen sit mere spirituale non trahens originem, vel commercium à carne non intrat distinctio, an sint nati ante, vel post delictum patris, vt tollens obiectis considerat Claudius, qui late ad partes hanc questionem disputat in l. si quis id quod, nu. 19. ff. de iurisd. omn. iud. & alij multi auctores prædicti per informantes allegati.

Hereticorum enim filij puniuntur, vt filij, quod æque conuenit natis, & nascituris, Zabar. in c. ex quibusdam, extra. de poe. vers. quero, an filij, & hoc, vt patet ipsi in filiorum personam acriter puniuntur, & affliguntur, iuxta l. isti quidem, in fi. ff. quod met. cau. c. afferte, de præsumpt. cum pater magis terreatur videns posse affligi filios, quam se ipsum, vt considerat Hostiens. in capit. vergentis, in final. verbis, de hæret. & ibi Ioann. Andr. in vers. primogeniem, & singulariter gl. in extrauag. Ioan. XXII. §. filij eius, in vers. sic. quomodolibet, de poen. qua quidem ratio magis militat in natis, quam in nascituris, quia fortasse heretici post delictum filios non suscipiunt, & maior est pœna, & dolor videre insanatum filium iam adultum, & forte in dignitate constitutum, quam minorem, & fortasse infantem, qui nihil adhuc cognoscit, vltra quod iam nati facilius, quam nascituri possunt imitari patris actiones, quas vident, qua fuit ratio præcipua, propter quam filios in hoc puniri ob parentum delicta fuerit sancitum.

Quod etiam indistincte fuisse statutum per leges civiles in crimine læsæ Maiestatis humana, ex l. quisquis, C. ad l. Iul. Maiestatis, vbi communiter scribentes voluerunt, vt animaduertit Claudius loco supra citato, & Gig. tr. de crimin. læsæ Maiestatis q. 5. Vnde multo magis id seruandum erit in crimine læsæ Maiestatis diuine, vt in terminis argumentatur Innocentius III. in c. vergentis, de heret.

Cui firmæ conclusioni non obstat visum fuit text. in cap. iam itaque i. q. vlt. 4. de sumptum ex dicto S. Augustini, tum quia S. Augustini dictum debet intelligi respectu pœne spiritualis, cum adducit illud Domini per Ezechielem, anima, que peccauerit, ipsa morietur, vt bene ex eiusdem S. Augustini dictis declaratur in cap. si

Conchen. pensionis Veneris v. Martij
M. D. XCVIII. decisio.

Coram R. P. D. Peregrino.

Fuerunt reseruate dua pensiones à Felice. sec. Gregorij XIII. Gundisaluo, tunc in tertio, vel circa sua ætatis anno consiliario, vt succedentibus annis commodius se sustentare posset: Vna trium mille ducatorum super Archidiaconatu de Alarcon ecclesia Conchen. altera mediocritati fructuum super uno ex Canonicatibus, & præbendis eiusdem ecclesia soluenda Antonio Parri, tunc Catholici Hispaniarum Regis à secretis, & vbi ipse voluerit, durante minori ætate filij, cum primum fuisset clericali charactere insignitus. Verum, quia Antonius fuerat per sententiam diffinitiuam declaratus hereticus, ac hereticorum fautor, eiusque imago publicè combusta, postquam in ipsius personam, qui è manibus Curie se eximens, & vt dicitur, ad hereticos,

habes 24 q. 3. tum etiam, quia crescente hereticorum corruptela ad illorum audaciam reprimendam, qui vix illis pœnis respiciunt, augenda erant pœna, ut inuicti summus Pontifex in d. c. vergentis in princ. de heret. ubi arg. abbi ad hereticorum filios pœna extenduntur.

Et ad Concil. Toletan. c. 1. dum mandat restitui ex benignitate ad pristinos honores filios hereticorum natos post paternum delictum, si eorum parentes respuerint ultra quod illud Concilium est generale, fuit dictum necessario non inferri natos ante delictum dicta benignitate non egere, cum per Concilium fuerit promissum in eo casu tantum, ut magis dubitabili arg. l. fi. C. qui etat. l. c. excus. lib. 10.

Prout cessare quoque fuit consideratum illud alterum, quod ab impugnantibus hanc opinionem deducebatur, nempe hoc non reperiri iure tantum, cum contrarium verius sit, cum ex iuribus supra deductis hoc necessario inferatur, ut tenet Ioan. Andr. in cap. vt commissi n. 7. de heret. in 6. Gemina, ibidem sub num. 4. vers. & per eundem modum, Henr. Boich. in c. vergentis, n. 3. de heret. Conar. variar. resol. lib. 2. c. 8. n. 5. & illi omnes, quos ipse cumulat.

Non tamen DD. approbarunt illius, ac aliorum, qui hanc sequuti sunt sententiam, dum voluerunt, ut hereticorum filij, licet inhabiles, reddantur ex delicto patris ad obtinenda beneficia, non priuentur tamen obtentis ante delictum, nam imo contrarium magis de iure verum & communiter receptum existimant, idque precipue probari ex text. in cap. vt commissi, de heret. in 6. dum enumerando Pontifex facultates Inquisitoribus heretica prauitatis concessas, illa vti precipua ab ipso dinumeratur, videlicet priuandi, ac priuatos nuntiandi hereticos, hereticorum fautores, ac illorum filios, & nepotes, & hoc in executionem constitutionum Innocentij, Alexandri, & Clementis illius predecessorum, si enim huiusmodi pœna hereticorum filios possunt ab Inquisitoribus imponi, utique aut id iam fuisse tantum, aut postquam a potestate habente tales pœnas constituendi id exprimitur, de nouo statui necessario est presupponendum.

Sed vere dicebant hoc fuisse antea statutum, ab Innoc. IV. in ipsius constitutione, quæ est octaua in ordine inter suas constitutiones in versicul. ceterum, quæ habetur in Bullario tom. 1. fol. 9. ad quem se refert Bonifacius in d. c. vt commissi, dum canonizat Federici constitutionem latam contra hereticos, & hereticorum fautores, ipsorumque filios, & nepotes, priuando eos omnibus beneficiis, honoribus, & dignitatibus, quæ quidem constitutio licet ex defectu potestatis ad beneficia ecclesiastica non extenderetur, ad illa tamen extendi est dicendum, postquam Pontificis constitutio dicitur effecta per ipsius approbationem l. 1. §. sed nec. C. de veter. iur. enucle. c. ad Apostolicæ, de præb. in 6.

Et certe satis foret absurdum, ut hereticorum filij priuarentur beneficiis, honoribus, ac dignitatibus ex benignitate, ac largitate Imperatoris prouementibus, non quidem, quia particulariter eorum parentes in ipsorum Principem machinauerint, sed quia in Deum peccauerint illius Catholicam Ecclesiam scindendo, ex permisso vero Pontificum, ad quos ex inuncto officio precipue spectat in huiusmodi sceleratos homines, ac illorum progeniem animaduertere, bonis ecclesiasticis, quæ dicuntur patrimonium Christi, potuerunt, ac forsitan luxuriarentur, nimirum igitur si pro absoluto, presupponitur in constitutione Alexand. IV. quæ est decima in ordine, inter suas constitutiones in fine vers. frequenter in dicto Bullario 1. tom. fol. 19. re-

lata in d. capit. vt commissi, quod etiam beneficiis ecclesiasticis sunt priuandi hereticorum filij, dum explicando, quomodo se gerere debeant heretica prauitatis Inquisitores, si quando eis ab Apostolica Sede committitur, ut in hereticos, & hereticorum filios animaduertant, illos priuando beneficiis ecclesiasticis, honoribus, ac dignitatibus, quod frequenter accidere dixit Pontifex, quod quidem non esset, si tales pœna contra eos a iure non fuissent statuta, ut scilicet id exequatur, dummodo nunc tales reperti fuerint, non etiam in iis, quos emendatos constituit.

Prout etiam hoc pro absoluto presupponitur a Pontifice in c. 1. de schif. in 6. ubi cum schismatici, & eorum filij, uti heretici veniunt puniendi, eos indistincte beneficiis omnibus ecclesiasticis obtentis, & obtinendis indignos reddit, & propterea ex hoc cessat obiectio, quod ille sit casus specialis, nam licet fuerit particularis promissio, pœna tamen in dicto casu in iuncta presupponitur omnibus hereticis communes, dum schismatici uti heretici infliguntur, ita ut si qua extensio ibi fiat, ea est, ut hereticorum pœna ad schismaticos etiam extendatur, quod animaduertit etiam Bero. in c. item cum quis, sub n. 44. in fi. de rest. spol.

Sed hoc clarius disponitur in constitutione Nicolai III. in fine, quæ est secunda in ordine inter suas relata in Bullario dict. tom. 1. fol. 30. ibi, Nos enim predictos ex nunc priuamus beneficiis acquisitis, volentes, ut tales, & habitus perpetuo careant, & ad alia similia nequaquam in posterum admittantur, quæ constitutio non potest dici antiquata, & contrarium de consuetudine seruari, tum quia per constitutionem Pauli IV. quæ est in ordine quadragesima secunda inter suas constitutiones in Bullario d. 1. tom. fol. 620. renouantur omnes antiquæ Summorum Pontificum constitutiones late contra hereticos, & hereticorum fautores, eorumque filios, tum etiam quia non multo ante a Paulo III. in eius extrauaganti 20. in ordine inter suas eodem Bullario tom. 1. fol. 185. & nouissimis temporibus ab alius Summis Pontificibus contra hereticorum & criminis lese Maiestatis reorum filios id seruatum videmus: tum denique quia sacrorum Canonum insignes interpretes, hoc iuri consonum semper fuisse indicatum, attestatur, Ioan. Andr. in d. c. vt commissi nu. 2. Ioan. Monac. ibi, ante num. 1. vers. sexto, Gemin. numero quarto Fran. in c. felix num. 5. de pœn. in 6. hoc etiam videtur sensisse Annan. in c. vergentis sub nu. 12. de heret. & ibi Henric. Boich. sub numer. 3. vers. si de beneficiis Ecclesiasticis, Præposit. c. satis peruersum, num. 4. 56. dist. Bero. in c. cum quis num. 43. de rest. spol. Imol. in l. insulam numer. 2. vers. & adde. ff. solut. mat. Alex. ad Bartol. in l. quisquis in lit. L. C. ad leg. Jul. Maiest. Rom. sing. 693. Restaur. de Imp. q. 118 num. 13. & idem videtur voluisse Direct. Inquis. questio. 114. Lupus & Palat. Rub. de retent. Reg. Naua. p. 5. §. 8. vers. quarta obiectio, & alij multi relati per informantes, & qui contrarium senserunt, hanc tamen esse communem opinionem affirmant, & propterea ab ea in iudicando non esse recedendum fuit dictum.

Nec contrarium sensi gloss. in d. cap. satis peruersum 56. dist. dum voluit, quod si pater commiserit crimen lese Maiestatis humana in Principem secularem filius beneficiis ecclesiasticis non priuatur, ea ratione, quia secularis Princeps non potest suis legibus clericos ligare, & sic in Principe ecclesiastico, cuius Maiestas esset lese, aliter videtur sensisse, ut bene deducit Præposit. ibi sub num. 4. vers. & nota rationem, Franc. Mart. Dec. Delph. 1. 390. in fi. & multo magis in crimine lese Maiestatis diuina, prout ista illa gloss. ad hoc poterat Imo. loco pro-

loco proxime citato, *Anan.* in dict. cap. vergentis n. 12. de heret. *Couarr. variar. resol.* cap. 8. n. 4. verific. hoc vero glos. licet ipse ab hac opinione, quam communem dicit, dissentiat, & male.

Ex ex prædictis tollitur fundamentum illud præcipuum, contrarias partes tenentium, nempe non fuisse iure cautum, quod hereticorum filij obtentis priuentur, cum imo expresse id dispositum fuisse, ex supra deductis satis apparet.

Nec ex eo, quod, in cap. quicumque, solum filij ad obtinenda inhabiles declarantur, sequitur, quod etiam obtentis non priuentur, quia quod ibi statutum non fuit, alibi cautum fuisse videmus, & hac ratione attempta, cum ibi heretici, & hereticorum fautores solummodo ad beneficia obtinenda inhabiles essent, utiq. obtentis priuandi non essent, quod tamen nemo unquam dubitauit, licet disputetur, an sint priuati ipso iure, an vero veniant per sententiam priuandi.

Imo cum semper respectu penarum temporalium, & earum, quæ non sunt corporis afflictionis, parificentur heretici, hereticorum fautores, & illorum filij, vique quod de vno disponitur, & de alio dispositum censeri debet, & sic etiam cessat illa alia obiectio, nempe quod inhabilitas ad obtinenda non priuentur obtentis, gloss. in *Clem. 1.* §. ipsius de pen. ubi *Zauar.* num. 3. *Inol.* sub num. 33. quia hoc procedit, quando simpliciter essent hereticorum filij ad obtinenda inhabilitati, sed ut fuit demonstratum, fuerunt etiam obtentis indigni, iudicati non solum in crimine læsæ Maiestatis diuine, ut in iuribus supra deductis, sed etiam in crimine læsæ Maiestatis humane. Et in cap. fecelicis. §. quod si quis de pen. in 6. crimen enim de quo in d. cap. fecelicis. puniri ratione læsæ Maiestatis ex illis verbis deprehenditur (sicut reus criminis læsæ Maiestatis) ut in indiuiduo considerat *Præpos.* in d. cap. satis peruersum in fin. 56. dist. & prius animaduertit *Gemin.* in dict. cap. ut commissi. §. priuandi sub numero 4. verific. nec obstat de heret. in 6.

Quæ pena non per extensionem, sed per comprehensionem capere dicitur, etiam hereticorum filios, postquam sacri canones non solum parificentur hæc crimina, sed statuunt, tanto grauius puniendos fore hereticorum filios, bonis omnibus illis spoliando, (quæ verba possunt comprehendere, etiam beneficia ecclesiastica) quando grauior est offensæ, quæ in æternam, quam quæ in temporalem Maiestatem committitur, sic *Innoc. III.* in d. c. vergentis.

Nec aliter quidem dici potest, nam cum isti hereticorum filij sunt perpetuo infames infamia iuris c. si quis 6. quæst. 1. in dict. cap. vergentis de heretico. *Couarr. variar. resol.* libro 2. cap. 8. sub numero 1. verific. tertio ab hac ead. resolutione, *Alphonsus à Castro* de iust. heret. punit. libro 2. cap. 11. paulo post princip. verific. propter hanc causam filij hereticorum, sequitur necessario, quod sint ipso iure priuati, vel saltem veniant priuandi etiam beneficiis obtentis l. 2. §. miles ff. de his qui not. infam. l. infam. C. de decurio libro 10. glo. in reg. infam. de reg. iur. libro 6. *Ioan. de Imo.* in l. infulam in fi. princ. ff. sol. matr. *Præpos.* post glos. in c. satis peruersum 50. dist. *Rom. ling.* 693. *Barb. ad Panorm.* in c. querelam sub n. 3. de iure iur. cum aliis per informantes adductis.

Vnde iure Inquisitores in sententia per eos lata contra Anton. declarauerunt, eius filio inhabiles ad habendū, reneudum, & possidendum dignitates, beneficia, officia, & ecclesiastica, quæ secularia, quæ sententiæ verba apte quidem comprehendunt, & obtenta, & obtinenda, ut bene-

per informantes.

Et licet Rota non soleat attendere aliorum tribunalium sententias nisi visis actis, & confiso de bono iure, hoc tamen non seruat in sententiis latis ab Inquisitoribus heretica prauitatis, quorum tribunalis acta pandi non solet, *Verbal. dec.* 134. par. 3.

Quod si priuantur hereticorum filij quibuscumque Ecclesiasticis beneficiis, quin etiam pensionibus. priuati censentur, non dubitarunt Domini, tum quia in hac materia verbum, beneficium late sumitur, ut dicit gloss. in cap. quicumque §. heretici in verb. beneficium libro sexto, ex qua not. *Gemin.* ibi sub numero secundodo, verificul. nota bene, quod constitutio penalis extenditur, de stricta significatione ad latam, & in terminis, quod id id comprehendat etiam pensionem voluit *Abb.* in cap. ad audientiam, el. 2. sub numero 2. verific. dicere tamen, de rescript. cum quo transit ibi *Felin.* in princ. tum iam quia canones non simpliciter eos priuantur beneficiis, sed quibuscumque beneficiis, ut in d. c. vt commissi, verbum enim (quodcumque) importat omnimodam generalitatem, c. solita benignitatis, circa fin. de maioritat. & obed. in qua comprehenduntur etiam pensiones, ut voluit *Caccialupus*, tract. de pens. quæst. 39. etiam in iuris ad beneficia, quæ uti ambitiosæ & strictissimè interpretantur, & de hoc est gloss. in *Clemen. 2.* in verb. quodcumque de vit. & honest. cleric. quam sequitur *Felin.* in cap. postulasti, numero 39. de rescript. & late prosequitur *Gig.* de pens. quæst. 28. multa ad propositum deducens, qui in propriis terminis pensionem comprehendendi tradit in quæstio. nonagesima quarta numero 10. & 7.

Tum denique, quia omnibus bonis priuatos hereticorum filios canones voluerunt, d. c. vregitis, & propterea si appellatione beneficii non veniret pensio, saltem sub nomine bonorum, comprehenderetur, maxime vigente indomite rationis, prout in proposito casu vigere non fuit dubitandum, nempe ut hereticorum filij in summa, ac perpetua egestate viuant, ac continuo merore tabescant, ita ut eis sit mors solatium, & vita supplicium, cap. si quis cum militibus, 6. quæst. 1. & ut illorum parentes grauius, acriusque puniantur, omnibus bonis spoliatos filios videntes, ut in d. cap. vergentis, & hoc pro absoluto alius habuit Rota in vna *Hispal.* portionis, de qua per *Pur. dec.* 350. libro 1. *Peregr. Fabium.* num. 109. lib. 2. *Acorambona.* 17. lib. 1. *Mohed.* 6. de rescript. *Anton. August.* 1266. libro 3. part. diuers. & in epito. titul. de pensio. c. 2.

Nec obflare dicebant quod Anton. fuisset in contumaciam condemnatus, quasi ex hoc in præiudicium filiorum non haberetur pro heretico, ad doct. *Barr.* in l. cum filiisfam. ff. de verb. obligat.

Nam in crimine heresis post annalem contumaciam iuxta terminos, cap. excommunicamus el. 1. de heret. & cap. cum contumacia, eodem titulo in 6. cum vehemens præsumptio transeat in violentiam, talis contumacia equiparatur pertinaci, & ob id habetur pro heretico, sic *Hostien. Ioann. Andr. & cæteri* & in d. cap. excommunicamus, & idem *Ioann. Andr. Gemin. & Fran.* in dict. cap. cum contumacia, & iste dicitur unus modus probandi, quem esse hereticum, ut animaduertit *Socin.* in dict. cap. excommunicamus, numero 15. & propterea omnes hereticorum, penas patitur, inter quas illa est præcipua, quæ in personam illius filiorum extenditur.

Quod indubitanter procedit sequens sententia condemnatoria contra contumacem, non propter contumaciam, sed quia plene fuit probatum delictum, ut fuisse

probatum enuntiat in ipsa sententia lata contra Antonium, priuando etiam illum filios omnibus dignitatibus, ac beneficiis, ut supra sic Bald. in l. 2. n. 4. C. quibus iudic. noc. Alex. in l. cepti, nu. 79. ff. de iudic. Fel. in cap. cum Bertoldus, num. 24. de re iudic. & alij de quibus per informantes, cui sententia in causa heresis, ut dixi: standum est etiam si non visis actis, maxime cum ab ea reclamatum non fuisset, & duraret adhuc post quinquennium pertinacia d. Antonij, cum non redierit ad Ecclesiam.

Et propterea ex his omnibus cōsuerit unanimiter DD. beneficiatos amplius ad dictarum pensionum solutionem non esse astrictos.

Quam quidem sententiam eo libentius sunt amplexi, tum quia animaduertunt, hunc rigorem, quod filij puniantur ob delictum patris, posse dici in equitate canonica fundatum, cum etiam in aliis minoribus introducerint canones, quos citat gl. in dict. capit. vergentis, in versic. canones, & in cap. cum multa 15. quæst. 8. dicti Pontifices ex multis exemplis, de quibus in testamento veteri, Genes. 29. Reg. 21. cap. 12. & 13. Iosue cap. 6. Exod. 24. & Iudicum lib. 2. cap. 11. 14. quæ & alia in proposito deducit Alphons. de Cast. de iust. heret. pun. lib. 2. capit. 2. Couarr. variar. resol. lib. 2. capit. 8. Simanc. de Cathol. inflit. tit. 29. numero quinto.

Tum quia, si quando ab hoc rigore ex benignitate esset recedendum, quod tamen nequaquam DD. admiserunt favore fidei, propter quam nedum à iure scripto non receditur, sed imo penales eiusdem iuris constitutiones extenduntur, lo. Andr. in c. ex tenore, el. 1. ver. dic ergo qui fil. sint legit. & ibidem Host. in fi. vers. dicas ergo, occurrentis tamen facti circumstantia totum contrarium suaderent.

Hæc enim pensio fuerat contemplatione reservata, quod patet ex literis reservationis, ibi: Dilecto filio Gundisaluo Perez dilecti filij Antonij etiam Perez, laici multis virtutibus præditi, &c. & quia dedit electionem patri durante minori ætate filij, quæ hodie durat, eligendi locum, ubi vellent pensionem solui, intra vel extra Hispaniam, ut in facto consideratur, & colligi etiam ex eo facile potest, quia tunc in Gundisaluo, in tertio vel circa sue ætatis anno constituto nulla merita considerari poterant, ultra quod de hoc cum iuramento fuit attestatus excellentissimus Dux Sora, quæ illius tunc fuit intercessor apud Pontificem, & hoc, ut est credendum, in gratiam Serenissimi Hispaniarum Regis, cuius tunc D. Antonius pater erat à Secretis, & cuius Maiestatem ipse postea laesi, ut fidem faciunt ipsius Regis verba, de quibus in quodam mandato procure dato in personam fiscalis Regni Aragonum ab eadem Maiestate Catholica, & cum pensiones fuerint fere quatuor mille ducatorum, non quidem pro alimentis simpliciter, sed ad dignitatem illam tuendam, quam ut intus Regis acquisierat, concessæ quoque dicebantur, unde & æquitas suadebat, & benignitas patiebatur, ut Gundisalvus amitteret id, quod contemplatione patris delinquentis acquisierat in gratiam illius, cuius grauissime Maiestatem pater laeserat, & ad dignitatem illam tuendam, quæ ob tam graue delictum, imo delicta una cum patre priuatus, ac perpetua notatus infamia reperiatur.

Sed hic se offert difficultas, an t. hereticus sit irregularis, & inhabilis ad acquirenda beneficia, in qua affirmatiue tenet Specul. tit. de dispensat. §. in xtra num. 16. versic. 6. dicens, quod est irregularis hereticus, cap. inter sollicitudines, de purgatione canonica, & qui fuit hereticus cap. conuenientibus, & §. fi. 1.

quæst. 7. & capit. omnis, 1. q. 1. sequuntur Felin in capit. eam te, de rescript. numero duodecimo limitat. 1. Lamber. de iure patron. 1. part. lib. 9. 7. capit. nos consuetudinem 12. distin. ad idem cap. si qui presbyteri. 1. capit. saluberrimum. 1. q. 7. artic. 4. num. 26. Mandos. de signatura gratia, in. de absolutione ab heresi in princip. & vers. ultra absolutionem, Maiolus de irregularitate lib. 5. cap. 46. num. 1. & 2. Nauarr. in man. cap. 27. nu. 105. & cons. 19. de heretic. qui allegat cap. si quis omnem 1. q. 7. & capit. 2. §. hereticus, de heretic. lib. 6. Penna d. 3. part. directiorij inquisitorum, commen. 162. vers. num. autem, & commen. 175. Vgolinus de irregularitate, c. 36. in princip. numero 1. 2. & tercio, Syluester, verbi irregularitas, §. 5. Felicianus de censuris, cap. septimo de irregularitate, Candelabrum aureum de irregularitate, n. septuagesimo primo & 72. Lud. Lop. 2. to. in script. conscient. 2. part. c. 24. Toletus in sum. lib. 1. c. 69. in editionibus nouissimis, qui citat cap. qui in aliquo si. dist. 1. & d. capit. 2. de heret. in 6. & nouissime Suarez 5. tom. disputat. 43. sect. 1. Auila de censuris, 7. part. diff. 4. dub. 2.

Hi omnes t. tenent, quod qui est vel fuit hereticus, irregularis est, etiam si cōuersus fuerit ad catholicam fidem, & poenitentiam peregerit, quamuis Parisius cons. 2. n. 185. & 188. lib. 4. & Rolan. cons. 63. num. 26. lib. 3. dicant communem esse opinionem, quod hereticus formaliter abiurans prima vice, non efficitur inhabilis ad beneficia, sed illa retinere, & recuperare potest virtute reconciliationis Ecclesiæ, etiam pro misericordia factæ, de qua opinione meminit Rota in Gadicensi. canonicatus, de qua infra nu. 87. aiunt, tamen prædicti Dd. post abiurationem & peractam poenitentiam dispensari potest, ut in susceptis ordinibus administret, sed non ut ad alios ascendat, vel de nouo ordinetur. d. cap. conuenientibus, d. c. saluberrimum, & d. c. nos consuetudinem, Maiol. 2. Penna, Vgolin. 1. Syluest. & Suarez, nu. 2. ubi proxime.

Et t. quis possit cum eo dispensare, vide eundem Vgolinum d. cap. 36. §. 5. & Suarez ibi à num. 5. qui tamen Vgolinus ibi n. 2. male ait potestatem quam de iure antiquo Episcopus habebat ad dispensandum cum eo quoad ordines susceptos ante heresim ex d. c. omnis, & d. cap. saluberrimum, ubi Archid. & presbyteros, 50. dist. ubi gl. ipsi sublatæ esse de iure nouissimo Concilij Triden. sess. 24. de refor. c. 6. ubi heresis non est occulta, & ubi ad forum contentiosius deducta est, &c. non aduertens quod illud decretum non tollit facultatē dispensandi, quam alias Episcopi habebant, quia non venit in diminutionem, sed augmentum potestatis eorum.

Verum prædicta iura t. videntur loqui, & procedere in heretico publico, & text. in d. §. heretici loquitur de his, qui sunt heretici, & sic nondum emendati, & conuersi, sicut respectu filiorum intelligitur de filiis hereticorum, qui tales esse, vel tales decessisse probantur, non autem emendatorum, ut explicat in capit. statutum 2. eod. tit. de quo Lessius de iust. & iur. lib. 2. capit. 34. numero 123. & 124. Acor secunda par. lib. 6. capit. 4. quæst. prima, secunda & tercia, & Auila supra dub. 3.

Et t. Sairus de censuris lib. 7. c. 12. n. 16. cum Cosma Philiarco, lib. 4. c. 15. & aliis ait, quod ob crimen heresis secundum se & simpliciter sumptum, non incurritur irregularitas, & quod si sit hereticus occultus, non est irregularis post poenitentiam, & absolutionem ab excommunicatione, quia in iure non est ex-

est expressum, & d. cap. in aliquo, non probat esse irregularem, sed quod non debet ordinari, sicut etiam alij, qui in aliquo crimine detecti sunt, aut qui concubinas, aut fornicarias habuerunt, qui tamen non sunt irregulares, &c.

85 Unde hereticus & occultus si à secreta hæresi, vel apostasia sit in foro conscientie legitime absolutus, non videtur manere irregularis, Enriquez in summ. lib. 14. cap. 4. §. 6. & candelabrum aureum in append. cap. 1. n. 13. ubi ait hereticum fieri irregularem, si hæresis sit publica, secus si sit secreta etiam verbo, si quis vel aliter expressa exterius: quia tunc non inducit irregularitatem, & Auila supra dub. 2. quāvis præcitati auctores generaliter loquantur, & contrariumclare teneat Vgolinus d. cap. 36. in princip. num. 6. & §. 5. num. 3. & Manu I. Rodrig. in addit. bullæ ad §. 13. numero 12. & Suarez supra num. 4. & quāvis Didacus Perez in l. 3. tit. 4. lib. 8. ord. an. in tract. de hæreticis, 1. part. prope fin. pag. 99. dicat hæreticos occultos ex Concilio, d. c. 6. fieri irregulares, dispensationem tamen pertinere ad Episcopos, & eorum Vicarios, quod est sine fundamento, nam Concilium non inducit irregularitatem, nec loquitur de dispensatione, sed de absolutione in foro conscientie ab excommunicatione, & peccato hæresis, & ita merito eum reprehendit Auila supra.

86 Ex iuxta id cessat illa questio, quam tractat Vgolinus d. §. 5. num. 3. an in irregularitate orta ex hæresi occulta, & non deducta ad forum contentiosum, dispensare Episcopus possit ex decreto Concilij d. cap. 6. in quo partem affirmatiuam tenet contra Maiolum supra num. 3. quia hic non agitur de absolutione à peccato hæresis, seu ab excommunicatione ob eam incursum, quæ est iam ablata Episcopis. Nec obstat quod ex quo non permittitur eis absolutio, nec dispensatio, quod maius est, ea cum illorum, de sententia excommunic. ex qua ratione probabilissimum existimat Suarez supra n. 7. etiam dispensationem huius irregularitatis nunc esse reservatam summo Pontifici, non solum quoad promotionem, sed etiam quoad exercitium ordinum.

Quia recte respondebat Vgolinus, quod ex quo à Concilio id eis vtrumque permissum est, & in absolutione tantum prohibitum in reliquo à Concilio non est discedendum, & ratio d. cum illorum, procederet, ubi maius non est expresse permissum: & idem tenet Toletus d. c. 69. in fin. licet idem quod Suarez, videantur tenere compendium Bernardorum Hispaniarum, verb. dispensatio. 1. sub §. 8.

87 Suspectus autem & de hæresi, qui adiuravit de vehementi, & fuit publice penitentiarius, non est inhabilis ad beneficia, vt resoluit Rota in Gadice. canonici 20. Jul. 1587. coram D. Comitulo posita per Farin. dec. 51.

88 Nunc non abs erit tagere de excommunicatione, quam hæretici incurrunt, & de eius absolutione: sunt igitur hæretici excommunicati per cap. ad abolendam, & cap. excommunicamus, 1. & 2. de hæret. directorium inquisitorum, 2. part. cap. 8. & 13. & 3. part. quest. 122. P. Ledesma 2. part. summa, tract. 1. cap. 6. 8. conclus. sed illa excommunicatio non est reservata.

89 Excommunicantur etiam hæretici excommunicatione reservata in Bulla Cene Domini 1. casu Valentia 3. tom. disputat. 1. quest. 11. pun. 3. 3. pena, explicant Caietan. verb. excommunicatio, cap. 1. Navar. in Man. cap. 27. a numero 55. candelabrum aureum in

explanat. Bulla Cene 1. casu a nu. 1. Grassius lib. 4. cap. 18. a numero 10. Vega in summa 1. part. cap. 85. casu 133. Vgolinus in Bulla Cene, seu de censuris Rom. Pontif. reservatis. 2. part. capit. 1. Card. Tolet. in sum. in explicat. casuum Bulla Cene Domini, 1. excommunicatione, alias in editione Roma. lib. 1. capit. 19. Sairus de censuris lib. 3. cap. 4. & 5. & Suarez §. 10. disp. 21. sect. 2. Acosta de Andrada ad Bullam Cruciatam, quest. 61. 62. & 63.

Et an sit & vna vel plures excommunicationes, vide Navar. in cap. ita quorundam, de Indultis notab. 11. ad fin. Vgolinus de censuris tab. 1. c. 16. §. 3. Sairum, lib. 1. cap. 10. num. 11. & Suarez d. disputat. 21. sect. 1. n. 3. & 4.

Quæ tamen & excommunicatio non incurritur per hæresim mentalem, sed requiritur quod sit verbo aut facto exterius prolata: nam lex humana non ligat actus interiectionis, nec in eos Ecclesia potestatem habet etiam ad præcipiendum, Caietan. 2. 2. quest. 11. artic. 3. & 4. in sum. verb. hæresis, in fi. Syluest. excommunicatio. 7. numero 3. & 4. Armilla verb. hæresis, numero 1. & 19. Soto in 4. distict. 22. quæ. 2. artic. 3. conclus. 5. Castro de iusta hereticorum, punitione lib. 2. cap. 18. & de lege penali lib. 2. ca. fin. Bannez d. 9. 11. art. 3. & 4. dub. 2. & ibi Aragon. Valentia 2. tom. disputat. 7. quest. 15. pun. 7. & d. 3. tom. ubi supra Enriquez in summa, lib. 4. c. 4. §. 1. in gloss. littera D. Grassius, lib. 2. capit. 9. numero tertio, Lud. Carbo. de legibus lib. 8. disputat. 14. Vega dict. 1. part. capit. 54. casu 1. & capit. 85. casu 26. & 133. & c. 125. casu 10. P. Ledesma in summa 1. part. de censuris, c. 3. & 2. p. d. tract. 1. cap. 6. 9. & 10. conc. Toletus supra 1. conclus. dicens communissimam & tenendam, & ibi Victorellus in auctoritatibus & capit. 8. Gabr. Vazq. 1. 2. tom. 2. disp. 160. & Lorc. disputatio. 16. de leg. Azor. libro 5. capit. 10. & lib. 8. capit. 10. 9. 3. & capit. 19. 4. Sairus lib. 1. c. 9. num. 14. & 15. & lib. 3. c. 4. a nu. 20. & Suar. d. sect. 2. numero 2. & disp. 4. sect. 2. & disp. 4. sect. 3. a nu. 5. Auila de censuris, 1. p. dub. 10. & 7. p. disp. 2. dub. 1. & ex canonistis, Couarr. in regul. peccatum 2. p. in princip. numero 7. Navar. in Man. c. 11. num. 17. & ca. 27. num. 56. & in cogitationis, de penitent. dist. 1. & in princ. de penitent. dist. 5. num. 19. & 20. & in rubric. de iudic. num. 67. Simanc. de Cathol. instr. tit. 42. Ioan. Gutierrez cano. quest. lib. 1. c. 13. num. 4. §. 5. & 28. Vgoli. de censuris tab. 1. c. 9. §. 12. & de irregular. c. 36. in princip. numero sexto & in Bulla Cene, p. 2. cap. 1. §. 1. nu. 16. & seq. & §. 4. numero 12. & alij plures, Villaguta de extensio. ut. de extensione penarum infidelium hæreticis a nu. 94.

Et hanc & sententiam dicit hoc tempore communissimam Cordub. infra, prout reuera est maxime Theologorum, & sumitur ex D. Tho. 1. 2. quest. 91. art. 4. ubi docet, quod de his potest homo legem facere, de quibus potest indicare iudicium autem hominis non potest esse de interioribus motibus, quæ latent, sed solum de exterioribus actibus qui apparent: & habet fundamentum in Scriptura 1. Corint. 4. Nolite ante tempus iudicare, &c. & 1. Regum, 16. Homo videt quæ apparent, Deus autem intuetur cor.

Et ita tenendum est, quamvis contrariam sententiam teneat glo. in Clem. 1. §. verum, verb. eo ipso, 92. de heret. quam ibi DD. sequuntur, D. Ant. 3. p. tit. 24. capit. 4. & 7. Adrianus quodlib. 8. & 4. q. 2. de confess. Roias de hereticis, 1. p. n. 246. Cantera quest. crim. 2. p. capit. 1. D. Ioan. Vela de penis delictorum, capit. 14. vers. inter vero can. Zanall. q. 698. & Cordub. lib. 4. quest. 1.

93. qui ait Ecclesiam habere potestatem in actus, pure interiores, & illos posse punire poena Ecclesiastica, vel spirituali, & dicit probabilem Ioan. Med. de o-
rat. 9. 15.

94 Et ratio nostrae sententiae est, Nam Ecclesia tantum potest leges condere circa actus, de quibus potest cognoscere, & habere per se notitiam, licet per accedens sint occulti, sed actuum cordis, & pure interiorum, nullam potest habere notitiam, sed sunt ei incognoscibiles per se, & ex natura sua: ergo circa illos non potest legem condere.

95 Confirmatur & explicatur ratio, cum Suarez d. disp. 4. sect. 2. n. 6. nam Ecclesia est visibilis ac sensibilibilis, & ideo sicut directe non habet potestatem, nisi in homines sensibiles, & in animas non nisi vt corporibus vnitas: ita non habet directe potestatem in actus pure internos, sed in eos qui ex internis, & externis componuntur, & in internos non nisi vt informant externos: Aliam rationem adducit Gab. Vazq. d. disp. 160. n. 8.

96 Et ad tria iura & decreta, quibus excommunicantur aliquid credentes, seu sentientes, dicendum est intelligi de credentibus & sentientibus in foro Ecclesiae, seu verbo aut opere, &c.

97 Vnde Gabriel Vazquez, i. 2. disput. 123. n. 9. & 10. docet, propter opus factum cum ignorantia comitati non incurri excommunicationem, irregularitatem, & obligationem restituendi, quae cessante ignorantia incurreretur: nam Ecclesia non ligat, nec ligare potest propter actus omnino internos, neque propter externos, qui non sunt peccata: cum autem aliquis peccat ignorantia comitante, solo affectu peccare potest, & opus exterius non est peccatum: quod etiam docet Suarez 5. tom. disp. 4. sect. 8. nu. 8. & 9. & Tho. Sanchez de matrim. lib. 9. disp. 32. n. 26. & Zumel. 12. quest. 76. art. 4. disp. 3. Auila de censur. 2. par. c. 5. disput. 5. dub. 6. Molina de instr. tract. 3. disp. 53. num. 2. & 3. Lorca. 1. 2. disput. 32. de peccatis mem. 2. & disp. 33. mem. 1. licet contra teneant Coua. in cap. alma mater. 1. p. 9. io. n. 15. Vgolin. de censur. tab. 1. c. 9. §. 8. n. 8. Graff. lib. 4. cap. 9. num. 42. & Ludou. Lopez 2. tom. 2. par. 6. 13. & alij.

98 Sed est difficultas quanta expressio haereticis requiratur vt excommunicatio incuratur: in qua aliqui dicunt requiri expressionem verbo, signo, vel opere exteriori, quod de se, vel ex circumstantiis illa significet, seu manifestet, & alioqui non incurri excommunicationem, vt si quis praconcepta in mente haereticis oculis, vel digitis, aut capite illi annuat, vel externis proferat, ita est, inquiunt, non incurrere excommunicationem, quia ista non sunt sufficientia signa, per quae possit deueniri in cognitionem haereticis. Ita Bannes supra, & candelabrum aureum tit. de absolutio. nu. 10. & de excommunicatione 1. casu bullae aena n. 2. Vega d. c. 125. casu 13. P. Ledesma d. tract. 1. c. 6. 10. concl. 2. dubio & alij, & dicit satis probabile Azor lib. 8. c. 9. §. 12. & tenet Gabr. Vazq. d. disp. 160. n. 20. & seq. allegans Castrum, dist. cap. 18. qui tamen id non tenet, sed potius contrarium, nec insinuat Simancas.

99 Et idem tenet in effectu Nauarr. in c. si de simon. nu. 20. dicit enim citans Almainum, quod sicut Ecclesia propter malum opus omnino inter ius, seu mentale, punire non potest, sic nec propter exterius, quod solum malum est ratione, & relatione ad inordinatam voluntatem interiorem, sicut insinuat inquit, Bonifacius VIII. in c. venerabilibus, §. pen. cum ei annotatis de sentent. excommunicat. lib. 6. & quod huius-

modi est simonia mentalis, scil. datio & acceptio exterior, nulla conuentione praecedente, de qua in illo c. fin. quod dicit esse textum singularem pro praedicta conclus. sequitur Vgolin. de simon. tab. 2. c. 2. n. 3. & P. Nauar. licet sub verbo fortasse de restitutione lib. 2. c. 2. n. 378.

Et sequitur etiam Suarez, d. disp. 4. sect. 2. a nu. 18. 108 vbi docet, quod quamuis Ecclesia possit prohibere, & per censuram ipso iure punire actionem externam alioqui in se malam, vt procedentem ex tali intentione, vel affectu, aut dispositione interiori, & non alias, vt in Clem. 1. §. verum, de haeret. nam illa limitatio non est ratio per se talis censurae, sed potius adhibetur ad coarctandam & restringendam prohibitionem, & censuram: & quamuis quando actus interior est veluti de substantia exterioris actus, vt moralis est, tunc recte possit ab Ecclesia praecipui, vel prohiberi, illo eodem praepcepto quo praecipitur, vel prohibetur actus exterius, vt talis actus moralis est, vt in praepcepto de recitando attente, de quo in c. dolentes de celebratione Missarum, & in praepcepto confessionis exterioris fidei, &c. quia tunc exterior & interior non sunt duo, sed vnus actus, veluti compositus ex spirituali forma, & materia sensibili, & ideo totus sensibilis est, & sub obiecto Ecclesiasticae potestatis contentus, &c. tamen quando actus exterior secundum se non est malus, nec absolute prohibitus, non potest Ecclesia prohibere, ne ex praua intentione extrinseca fiat, & consequenter, nec censuram ferre in eum qui praua intentione talem actum effecerit: nam esset directe punire, vel prohibere intentionem, &c. & hoc ait recte probari ex d. c. si & c. tua nos. de simo. cum ergo in illo casu, quo quis haereticus in mente concepta oculis aut digitis, vel capite annuit, aut dicit ita est, actio exterior non fit mala, sed indifferens, & solum ex praua intentione interna habeat malitiam, non potest ab Ecclesia puniri, & consequenter non incurritur excommunicatio lata contra haereticos.

Alij dicunt quod tria actus exterior, qui est effectus interioris, non tamen repraesentans in se malitiam interioris, potest puniri ab Ecclesia per censuras, quia ille actus est peccatum externum, non internum, & Ecclesia habet potestatem super peccata externa, & probatur in Clem. 1. §. quia vero, vers. quod si, de statu mon. vbi excommunicantur monachi, qui curiam adeunt animo nocendi praelatis, aut monasteriis, etiam si cum licentia vadant, vt recte inquit gl. ibi verb. ipso facto, & constat ex ipso text. & tamen animus ille non apparet, nec manifestatur in illo itinere, seu accessu: probatur etiam in Clem. 1. §. verum, de haeret.

Addunt tamen quod Ecclesia de facto non puniat tales actus, & sic quod quando in actu exteriori nulla est significatio expressa, vel interpretatiua malitiae interioris, non incurritur censura lata simpliciter contra committentes tale peccatum, & probant ex dist. cap. fin. de simon. & quia secundum regulas iuris odia sunt restringenda, fauores vero ampliandi: ergo censura simpliciter lata contra aliquod vitium intelligenda sunt, quando exterius apparet tale vitium. Ita P. Ledesma d. c. 3. dubio. 3. & 4. & ante cum Bannes in lectura de censuris, in communi quaest. 4. c. 5.

Vnde secundum istam sententiam, quamuis in casu proposito posset haereticus puniri ab Ecclesia per censuras, dicendum videtur de facto non puniri, cum in actu exteriori nullo modo appareat malitia

hæresis, & sic videtur intelligendus Bannes in impresso loco supra citato, ne sibi contradicat, & P. Ledesma supra.

104 In hac difficultate † dico cum Bannes, & P. Ledesma ibi, actum exteriorē, qui est effectus interioris, etiam non representantem in se malitiam interioris, posse puniri ab Ecclesia per censuras & generaliter posse ab Ecclesia præcipi, prohiberi, & puniri actus exteriores, vt procedentes à talibus interioribus, seu quod idem est, actus interiores vt informantes, vel afficientes exteriores, vt videtur etiam tenere Vgolinus, d. 9. 12. num. 7. & alij supra citati, & recte probat d. Clem. 1. §. quia vero, & §. verum & ratio facta, sufficit enim actum esse exteriorē, vt legi humanæ subdatur, nam licet in indiuiduo & particulari malitia actus non possit ab alio cognosci, satis est esse cognoscibilem de se, & ex genere suo tãquam exteriorē: nec Gabr. Vazq. supra n. 12. bene respondet d. Clem. sed eius solutio est violenta & diuinatoria, & eā confutat Lorca d. disp. 16. de legib. memb. 2. tenens hoc dictum, & dicens quod opinio Vazq. est singularis, & verbis canonum repugnat, & communi omnium sententiæ, &c.

105 Rursus dico, hæreticum † in illo casu, quo hæresis in mente cõcepta oculis vel digitis, aut capite, alias ve annuit vel dicit, ita est, incurrere excommunicationem latam contra hæreticos, quamuis in illo actu exteriori non manifestetur villo modo malitia hæresis, quia ille actus est malus, malitia hæresis, & peccatum hæresis: & ita videtur tenere Caiet. d. 9. 11. art. 3. & 4. vers. patet secundo, ibi: Etiam si nullus audiat, videat, aut quomodolibet percipiat, nisi ipsemet: & Sylu. d. verb. excommunicatio, 7. numer. 4. vbi dicit, quod si hæreticus procedat in opus etiam occultissime scribendo, vel aliud faciendo quantumcumque occulte, statim incidit, & Nauarr. d. cap. 11. num. 17. vbi ait hæreticum esse excommunicatum, dummodo errorem verbo vel scripto, vel opere etiam sibi soli exprefit, alioquin vere non esse excommunicatum, quoniam ob solum actum interiorē non incurritur excommunicatio, & Toletus supra 3. concl. vbi inquit, quod hæreticus, qui interius habet errorem, & exterior exprimit aliquo signo, vel verbo, vel omissione, alicuius exterioris, quod debeat facere, & ex errore omittit, quantumcumque sit occultissimus, incidit in excommunicationem istam: nam ille talis est hæreticus, super quem Ecclesia facultatem habet, & ligat, hæreticos quoscumque ligare potest, &c.

106 Nec obstat † text. in d. cap. fin. de simonia, vbi probatur, quod simonia mentalis non punitur, nec comprehenditur penis Ecclesiasticis contra simoniacos propositis: & respondet ibi Papa in facti consultatione, quia respondetur id procedere in penis simpliciter latis contra aliquod vitium, seu peccatū, secus vero in proposito, nam vt dicit Toletus ibi, canon ligare intendit hæreticos quoscumque ligare potest, quod patet tum ex prauitate & magno odio criminis, tum etiam ex verbis valde generalibus, enixis, & prægnantibus, quæ videntur comprehendere hæresim quomodocumque exteriorē, vt in d. cap. ad abolendam, ibi: Aliiter sentire, &c. & in dicto cap. excommunicamus, 1. ibi, omnem hæresim, & ibi: Condemnantes hæreticos vniuersos, & in dicto cap. excommunicamus 2. ibi: Vniuersos hæreticos, &c. & in Bulla Cœnæ, ibi, Quoscumque, &c. ac omnes, & singulos.

107 Placet tamen † quod docet Aşor d. lib. 8. c. 9. q. 12: quod qui ex interna hæresi aliquod opus externum

indifferens facit, verbi gratia, coram sanctissimo Sacramento caput non nudat, seu non flectit genus quia interius credit non esse ibi corpus Christi, non est hæreticus exterior, ita vt excommunicationem contra hæreticos latam incurrat, quia cum illud factum sit sua natura indifferens, hæresim externam non exprimit, nec fit ad proferendam, seu manifestandam hæresim, sicut fit actus illius, qui hæresi mente concepta ore dicit, ita est, &c. itaque ille actus non est actus hæresis exterior, sed omissionis reuentionis, &c.

Et quod dicit Toletus † supra relatus, num. 109. qui videtur tenere contrarium, intelligitur quando omisso exterioris, quod debet quis facere, & ex errore omittit, fit ad exprimendam hæresim, loquitur enim de exprimente hæresim omissione, &c. & iuxta hoc erit accipiendum quod tradit Sairus d. lib. 3. c. 4. num. 30.

Et ab ista † excommunicatione incurfa propter hæresim, quæ est Papæ reservata in d. Bulla Cœnæ, non potest quis absolui virtute Bullæ Cruciatæ, vel alterius priuilegij, seu iubilei, in quibus non datur specialis facultas absoluedi ab hæresi, quia in facultate generali non censetur concessa absolutio ab hæresi, nisi id exprimat, Nauarr. in Man. cap. 27. num. 275. Couarr. in cap. alma mater, 1. par. §. 11. numero 15. Simancas de Catholice institutionib. tit. 3. numero 1. & 2. & in enchiridio cap. 15. numero 4. Rojas de hæresib. assert. 39. numero 321. & de priuilegiis inquisitor. num. 416. vbi ait, id hodie plenius declaratum per motum proprium Pij V. datum 1572. Ioann. Gusierr. cano. q. lib. 1. c. 13. n. 26. Vgolin. de censur. tab. 1. c. 10. §. 4. num. 13. Angles in Florib. Theologicar. q. de confes. art. de casu reseruat. difficult. 6. Arag. 2. 2. q. 1. art. 3. Cosmas Philiar. de offic. Sacerdotis, 1. p. lib. 3. cap. 27. & 2. part. libro 2. c. 25. & in addu. posita in fin. 2. tom. candelabrum aureum, tit. de absolutione numero 16. & in explanat. Bullæ Cœnæ, numer. 134. Graffius lib. 1. cap. 13. num. 33. & lib. 4. c. 15. numer. 25. Manuel Rodrig. in explicat. Bullæ Cruciatæ, §. 9. num. 70. Enriquez in sum. lib. 3. cap. 16. §. 2. & lib. 7. cap. 13. §. 1. & lib. 13. ap. 27. §. 5. Vega in sum. 1. p. cap. 125. casu 12. Led. Lopez in instrum. conscientia 2. tom. 2. p. cap. 8. & 19. Sorbo in compendio mendicant. de b. absolutio ordinaria quoad fratres pag. 20. Rutilius Benzonius Episcopus Lauretanus, dicens tutiorem, & practicatam de fuga lib. 1. disputat. 1. quasi. 6. Aşor 1. p. lib. 8. cap. 10. q. 12. & cap. 19. q. 2. dicens ita habere stylum, & vsum Curie Romanæ Suarez 5. tom. disput. 7. sect. 5 numero 12. & P. Ledesma dist. 2. part. tract. 1. cap. 6. conclus. 19. & 20. vltim. difficult. Auila de censuris secunda parte cap. 7. disputatio. 1. dub. 7. Acoſta de Andrada ad Bullam Cruciatæ, & questione 59. & seq.

Quamuis contrarium † tenuerint Soto, & alij relati à candelabro supra, & Penna in directorio inquisitorum commentar. 25. Doctor Frechilla de excommunicatione 1. art. 4. p. n. 71. dub. & Zerola in praxi Episcopali, 1. p. verb. absolutio §. 5. & 2. p. eod. verb. §. 8. & quauis Graffius d. n. 25. in fi. dicat aliter haberi in praxi de heretico occulto incidente in excommunicationis censuram, de qua praxi non constat maxime in Hispania.

Et patet predicta communis sententia ex Breui Greg. XII. quod ponit Manuel Rodriguez in addit. ad explicationem Bullæ, ad §. 9. num. 66. ex quo hodie in Bulla Cruciatæ Hispana, expresse excipitur hæresis, quamuis non sit excepta in Latino summario, & refert Arag. & Auila supra. Sed contraria

sententia approbatur per magistrum S. Palatij in indice librorum expurgan. in Eman. Sa. 184. n. 20. corrigentem sic, *Concessus omnibus casibus huius Bullæ intelligitur, etiam concessus casus heresi, ita declaravit S. Congreg. sed aduertendum, concessione eiusmodi singulis annis renouari, cum amplissimis derogatoriis, ad hæc Bulla in die Cœnæ Domini præmulgatur. Quæ sententia, & declaratio S. Congregationis non procedet in concessione Bullæ Cruciatæ saltim Hispaniæ, ex dict. Breui Greg. XIII.*

112 Episcopi tamen † ex decreto S. Concilij Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 6.* possunt ab heresi occulta in foro conscientie absolueri per seipsos, tamen non eorum vicarios, vt patet ex illis verbis, *Eis tantum, non eorum vicariis.*

113 Per quæritur S. Concilium, quod quamuis in aliis casibus occultis etiam Sedi Apostolicæ referuatis, possint Episcopi absolvere per seipsos, aut Vicarium ad id specialiter deputandum, vt ibi in heresi tamen crimine non possint vllō modo per Vicarium absolvere, Suarez *4. tom. de penitentia disp. 30. sect. 2. nu. 9.*

114 Vnde conuincitur † sententia Cordubæ in *sum. quest. 8. punct. 1.* quam sequitur Man. Rodriguez in *d. explicat. Bullæ, §. 9. num. 79.* & in *addit. eundem §. 9. n. 69.* & in *sum. 1. tom. cap. 130. num. 5. & 99. regul. 1. tom. quest. 20. artic. 11.* Enríquez libro 3. cap. 14. §. 7. Ludou. Lopez d. cap. 8. Emanuel Sa. verb. *Episcopus, numero 37.* nec improbat Iacobus Seuertius in *summa excommunicatione §. 8.* & tenet Nauar. *conf. 1. de constit. a numero 88. & conf. 11. de priuileg. numero 4.* quem sequuntur Vega 1. par. cap. 125. casu 12. Agor libro 8. cap. 10. quest. 11. & Zerol. 1. par. verb. *V. arius, 1. dub. & 2. par. verb. absolutio, §. 9. & verb. heretici, §. 4.* & in parte Lauretanus, d. 9. 6. Sed eam merito improbat Ioan. Gutierrez, d. cap. 13. numero 29. & cum eo P. Ledesma d. *tratt. 1. cap. 6. 20. conclus. 6. difficult.* & nouissime Acosta de Andrada, 9. 57. & Molina de *instit. tratt. 5. disp. 18. numero 2.*

115 Difficultas est, † an dicta facultas concessa Episcopis ex dict. decreto sit hodie sublata. In qua difficultate breuiter dicendum est primo, eam abique dubio fuisse sublatam per Bullas Cœnæ Domini, Pij V. & Gregor. XIII. *versu. c. æternum* relato à Nauar. d. c. 27. numero 72. alias 73. & à Ioan. Gutierrez supra, & in Bullario *constit. 92.* Greg. & alias similes Et ita tenet Nauar. d. c. 27. num. 260. *versu. septimo dico & 275. in nouis. editio.* alias 27. Simanc. d. *tit. 3. numero 6.* Penna in *d. directorio inquisitorum §. 3. p. commen. 141.* qui ait in supremo Inquisitionis Pretorio sanctæ & Romanæ generalis inquisitionis sæpe pronuntiatum esse, nec posse, nec debere Episcopos amplius virtutē Concilij absolueri occultos hereticos in foro conscientie, siue quod per processum Bullæ in Cœna Domini, sit Concilio Tridentino derogatum, siue quod ita Pius V. ac Gregor. XIII. alias expresse declarauerunt, vt etiam præcitato loco Nauar. testatur, Maiolus idem referens de irregularitate libro 5. cap. 46. numero 6. Ioan. Gutierrez supra numero 28. & 29. Zerol. 1. par. verb. *absolutio, §. 4.* Vgol. de *irregular. cap. 36 §. 5.* numero 3. Cosmas Philarcus, 2. part. libro 2. cap. 25. dicens, quod priuilegium de quo in d. decreto, & alia priuilegia quoad casus Bullæ Cœnæ Domini, sunt sublata vigore dict. Bullæ propter clausulas derogatorias in illa contentas, quod etiam ait Grafhis libro 1. cap. 13. numero 30. 31. & 34. post catechesim Neapol. libro 1. cap. 25. & libro 3. cap. 2. & libro 4. cap. 1.

& Lauretanus d. *quest. 6.* qui ait, quod tempore Gregor. XIII. est ablata sine dubio Episcopis facultas absolueri ab heresi, & ceteris casibus Bullæ Cœnæ Toletus supra in explicatione casuum Bullæ Cœnæ Domini, 14. excommunicatione ad fin. & in Rom. edit. libro 1. cap. 30. num. 2. & cap. 41. num. 5. *versu. hic autem aduertendum est,* qui exponit Bullam Sixti V. anni 1586. vt patet cap. 18. Sorbo in *d. compendio, verb. absolutio ordinaria quoad fratres pag. 20.* & in resolutionib. materie absolut. pag. 46. Agor libro 8. cap. 10. quest. 10. & cap. 19. 9. 3. Suarez 4. tom. de penitentia, *disp. 30. sect. 2. num. 10. & 11. & 5. tom. disp. 21. sect. 3. num. 3.* & Marcus Anton. Genuen. in *præf. Archiepiscopi curiæ Neapolitanæ, cap. 66. numero 10.* dicens ita declarasse Gregorium XIII. clementem VIII. & S. congregationem, & nouissime Victorellus in annotationibus ad Toletum libro 1. cap. 63. Acosta de Andrada *quest. 58.* Molina de *instit. tratt. 3. disp. 64. numero 8. & tratt. 5. disp. 18. numero 2.* & magister S. Palatij in indice librorum expurgandorum in candelabrum aureum de *absol. fol. 122. numero 13.* & in Eman. Sa. pag. 156 numero 27. corrigens sic, & absolvere ab excommunicatione referuata Papæ occulta, dummodo non sit lata in Bulla cœnæ Domini aut modo simili referuata, Toletus, libro 1. cap. 41. & ita declarauit S. Congregatio, & seruat consuetudo, estque de se clarum, si legatur tenor ipse Bullæ, qualis iam ab aliquot annis edi consuevit, idem tradit frater Iacobus Bleda in defensione Fidei in causa Moriscorum, parte 1. cap. 13. ex pag. 91. & videtur tenere compendium Bernard. *versu. dissentatio sub §. 8.*

Quamuis † contrarium tenuerit: Bannes 2. 2. 9. 11. art. 3. & 4. dub. 2. quem sequuntur Angles supra d. *difficul. candelabrum aureum d. 11. de absoluteione numero 13.* & in explanatione Bullæ cœnæ numero 141. qui tamen in postrema edit. mutauit sententiam ex dict. censura, Enríq. d. libro 3. cap. 14. §. 7. *lit. M.* & cap. 16. §. 1. & libro 13. cap. 27. §. 5. *lit. Q.* Man. Rodriguez in *sum. 1. tom. cap. 130. numero 3. 9. regul. 1. tom. 9. 20. art. 10.* Lud. Lopez d. 2. tom. 2. p. cap. 8. Vega d. cap. 125. casu 11. Eman. Sa. d. numero 37. Zerol. d. 2. 9. verb. *absolutio §. 8.* & 18. & verb. *heretici §. 4.* Iacob. Seuert. supra, & P. Ledesma d. cap. 6. 20. *conclus. 7. diffi.* & quidquid in Concilio Prouinciali Toletano de anno 1583. dictum sit.

Nec Bannes † & sequaces recte respondent verbis Bullæ cœnæ, & eius solutionem ait metaphysicam, & non correspondere formæ Bullæ, Lauretanus d. *quest. 6.* nam stante reservatione non poterat Episcopus absolvere, ni ex facultate concessa per concilium, quod non tollit reservationem, sed dat facultatem absolueri ea non obstante, sicut quando papa dat priuilegium, & facultatem absolueri à casibus referuatis, non tollit reservationem, & c. & illa facultas est renouata per Bullam cœnæ d. *versu. c. æternum,* vt clarissime patet ex illis verbis, *At cuiusvis Concilij decreta.*

Nec fuit opus specialiter, † & expresse derogare decreto Concilij, vt perperam dicunt candelabrum aureum, Man. Rodriguez d. *art. 10.* Zerola d. §. 8. & P. Ledesma supra, quorum sententia, & responsio conuincitur ex dictis supra 4. par. cap. 5. ex n. 50. maxime cum finis in dispositione legis iuxta ibi dicta num. 47. & merito Lauretanus ibi reprehendit candelabrum.

Et ita fuisse sublatam † censuit S. congregatio concilij, vt per Nauar. *conf. 11. de priuileg. m. 1. Agor.* Suarez,

Suarez, & Genuen. *supra*, & apparet ex declarationibus seq. *super d. cap. 6. Congregatio consuevit huic decreto Concilij derogatum esse, non tantum in crimine heresis, sed in omnibus casibus comprehensis in Bulla Cœnæ Domini Pij V. Alia, Episcopus, aut Inquisitor ab soluere non potest hominem hereticum in foro conscientia, licet hac facultas à Concilio sit tradita Episcopis, refert Zerola d. 1. part. verb. absolutio §. 4. & 2. par. d. §. 8. ei non satisfaciens.*

¹²⁰ Quamvis Graffius *† d. nu. 31.* dicat fuisse decisum in quibusdam illustrissimorum Cardinalium decisionibus, quod per prædictam Bullam abrogata sit d. potestas Episcopis, non autem Inquisitoribus, & quod etiam videtur sentire Penna, & tenet Victorellus *supra*, & quod non sit abrogata Inquisitoribus, Bannes, & Lud. Lop. *supra*, & nouissime Fr. Iacobus Bleda *supra* dicens, Dominos Inquisitores habere facultatem absolendi à crimine heresis, & apostasie. Sed reuera d. Bulla Cœnæ etiam facultati Inquisitorum ad absolendum ab heresi derogare videtur: *†* quamvis quo ad facultatem Inquisitorum Hispaniæ, adhuc videtur tenendum non esse illi derogatum, quia ita habet obseruantia cum certa scientia Papæ, maxime quia Inquisitor generalis habet frequenter confirmationes, & reuocationes suarum facultatum: expediret tamen quod singulis annis post publicationem Bullæ Cœnæ statim peteretur reuolutio facultatum.

¹²¹ Accedit ad prædicta *†* Gregorium XIII. declarasse dict. decretum Concilij non habere locum in casibus post Concilium Triden. ex noua lege seu constitutione referuatis, quasi illa absolute referuando censetur derogare Concilio, cuius non est necessaria expressa derogatio, maxime in lege contraria, vt dictum est d. cap. 5. 4. partus, vt in sequentibus declarationibus S. Congregationis. Concilij *super dict. cap. 6.* Item *quærentibus an hoc decretum locum habeat in casibus post Concilium Triden. ex noua lege Sedi Apostolica referuatis, S. D. N. Gregor. XIII. audita relatione Congregationis non habere locum respondit.* Alia, item in delictis occultis in materia clauis, idem respondit audita relatione eiusdem Congregationis per constitutionem Pij V. censi huic decreto derogantem.

¹²² Et *†* tenet Lælius Zechus de casibus referuatis casu 1. de excommunicatione, §. de absolute ab excommunicatione, versu. secundo sciendum est, & casu 10. de violatione nominalium dicens, Episcopum absolueri non posse virtute dict. decreti à casibus licet occultis, quos sibi Papa referuauit post publicationem Concilij: & ita Congregationem Concilij censuisse, & respondisse Episcopo Cremonen. & refert, & sequitur Vega in speio de Curas cap. 12. num. 60. & nouissime Marc. Anton. Genuen. *dict. cap. 66. n. 11.*

¹²⁴ Licet contrarium teneant *†* Nauar. *consil. 10. de priuilegiis* Man. Rodriguez *in sum. 1. tom. c. 81. n. 4.* Vega *in sum. 2. par. cap. 15. casu 2.* & Lauretanus, d. lib. 1. *disp. 1. quæst. 6.* (qui non viderunt dictas declarationes) & Toletus d. lib. 1. cap. 41. circa fi. id intelligens, quando excommunicatio est tantum referuata, & non est appositae clausula non obstantibus: licet enim inquit, ita referuatur Papæ, vt nemo alius possit absolueri non obstantibus, &c. Episcopus vigore Concilij non potest, nam vt dicit Rota, per hanc clausulam tollitur facultas concessa per Concilium, & Bleda *supra*, sequens Toletum, & Suarez d. 4. tom. *disp. 30. sect. 2. a. n. 12.* qui adducit d. primam declarationem, quam ad suas manus fide digna autoritate peruenisse ait.

2. Tom.

Respondens *†* quod quamdiu de mente Apostolice Sedis certius non constiterit, & sub illius censura videtur probabile illam intelligendam esse de casibus postea referuatis cum aliqua clausula, aut verbis sufficientibus, per quæ dicto decreto derogari videatur, qualia essent, si in ipsa referuatione expresse adderetur, Etiam in casibus occultis, aut si adderetur clausula non obstante quocumque decreto etiam Concilij generalis, &c. Sed ista interpretatio non satisfacit & conuincitur, ex d. 2. declaratione, &c. & postea idem Suarez *de relig. tract. 3. libro 4. c. 61. n. 11.* ad fi. absolute ait, quod illa facultas Concilij non extenditur ad casus noua lege Pontificia referuatos post Concilium, iuxta quandam declarationem Gregor. XIII. audita prædicta Congreg. quæ inter responsa eius refertur.

Secundo dico, *†* quod non videbatur sublata d. facultas per Bullas Cœnæ Domini, Sixti V. saltim anni 1586. & 1587. quia in d. versicul. *ceterum, in fi.* ponuntur illa verba: *Nisi in eis etiam casus presentibus literis expressi comprehenduntur, vt apparet ex d. versic. ceterum Bullæ Sixti V. dict. anni 1586. & 1587. relato à candelabro auaro in d. explanat. Bullæ ante nu. 132. & à Manuel Rodriguez d. addit. §. 9. num. 64. & quæst. regul. 1. tom. quæst. 20. art. 6.* vbi ait eadem verba poni etiam à Clem. VIII. in sua Bulla publicata anno 1593. & eadem poni à Clement. VIII. in sua Bulla anni 1595. ait Suarez *dict. 5. tom. disp. 21. sect. 3. numero 4. iuncta sect. 1. num. 2.* sed in indice dicitur anni 1593. & eadem ponuntur à Clemente VIII. in Bulla anni 1598. vt per Sairum *lib. 3. cap. 25. num. 3. & 13. & cap. 3. numero 2.* & Vgolinum in Bulla cœnæ, qui eam ponunt.

Per quæ quidem verba *†* videtur restituta & in-
¹²⁷ correctæ manere facultas Episcopis concessa in dicto decreto Concilij, cap. 6. circa absolutionem ab heresi, & ceteris casibus Bullæ cœnæ (qui etiam in dict. decreto comprehenduntur, vt clare colligitur ex limitatione illa quoad heresim, Nauar. d. *conf. 10. de priuilegiis, num. 3.* Manuel Rodriguez *in sum. 1. tom. c. 81. nu. 4.* Lauretanus d. 9. 6. & Suarez d. *disp. 21. sect. 3. num. 5.*) & sic intrat exceptio illa, *Nisi in eis, &c.* ita Manuel Rodriguez *in d. explicatione Bullæ §. 9. n. 70. & d. art. 9. & 10.* Ioan. Gutierrez d. *cap. 13. in fin.* in noua editione, Lauretanus *dict. 9. 6.* & Vgolinus in terminis d. Bullæ Clementis anni 1598. par. 3. cap. 2. versu. *etiam prætextu quorumvis facultatum, &c. numero 3.*

Sicut etiam *†* facultas Bullarum & priuilegiorum,
¹²⁸ & etiam Cruciatæ, in quibus datur facultas absolendi à casibus Sedi Apostolicæ referuatis etiam in Bulla Cœnæ Domini contentis (nam si horum non fit expressa mentio, non veniunt in generali facultate absolendi à casibus Sedi Apostolicæ referuatis, vt cum Staphileo, & Gomezio recte docet Manuel Rodriguez *dict. additio. §. 9. numero 64. & dict. art. 9.* Graffius *libro 4. cap. 15. numero 76. & cap. 18. numero 2.* summa Corona 4. par. cap. 6. de Sacramento penitentia numero 25. 7. dubio, Vgolinus de censuris, tab. 1. cap. 10. §. 4. numero 7. Frechilla de excommunicatione. artic. 1. 4. par. numero 7. ad fin. 1. dubij, & Suarez *dict. 5. tom. disp. 7. sect. 5. numero 11.* propter dict. verba, & exceptionem, non est reuocata, vt per Man. Rodriguez *in d. explicat. Bullæ §. 9. numero 69. in fin.* candelabrum aureum in *dict. explanat. Bullæ, numero 134.* & Suarez d. 5. tom. *disp. 21. sect. 3. num. 4. & 5.* quamuis sit contra Vgolinum d. *cap. 2. versu. nisi in eis etiam*

HH 2

n. 2. qui illam exceptionem intelligit quando casus Bullæ in indiuiduo expressi sunt, & non generaliter dicendo à casibus referuatis in Bulla cœnæ.

129 Licet quod attinet t̄ ad facultatem Bullæ Cruciatæ, etiam si non ponerentur d. verba, & exceptio, non censeretur reuocata per Bullam Cœnæ, ex alia ratione doceat Man. Rodriguez d. nu. 69. & in addit. eiusdem §. 9. num. 65. versic. de lo dicho, & Sorbo in d. Compendio mendicantium verb. Cruciatæ pag. 181. & Acosta de Andradæ 7. 55.

130 Sed in Bulla t̄ Cœnæ Clementis VIII. publicata anno 1599 anno 8. non ponuntur illa verba, & exceptio, nisi in eis, &c. Et fuisse derogatam facultatem Cruciatæ quoad casus dictæ Bullæ Cœnæ, donec peccatur reuocatio, audiui dixisse Clementem VIII. in quodam examine ad Episcopatum Caietanum, & refert Iacobus Bleda supra, pag. 93. quod duo viri Hispani cum examinarentur ad Episcopatum coram Pontifice Clemente VIII. repulsam tulerunt, quia responderunt à casibus Bullæ Cœnæ Domini posse absolui in Hispaniis virtute cuiusdam priuilegii in his partibus valde vsu recepti, nempe Bullæ Cruciatæ, quod certe contigit in examine ad dictum Episcopatum Caietanum, & in proposito Agor. d. qu. 10. ait, audiuisse à viro religioso, & docto, & fide digno idem respondisse Clementem VIII. nempe dictam facultatem à Concilio Episcopis concessam fuisse derogatam per clausulam Bullæ Cœnæ, ut etiam dicit Genuen. ubi supra, & Bleda supra dicens, idem etiam declarasse Paulum V.

131 Vnde videbatur t̄ considerandus tenor Bullarum, quæ singulis annis publicantur, & stante d. versic. Caietanum sine dictis verbis & exceptione, nisi in eis, &c. standum esse dictis in primo dicto, positis vero illis verbis & exceptione non esse sublatam dictam facultatē, ut in secundo dicto.

132 Quamuis nouissime Manuel Rodriguez d. additio. §. 9. a numero 65. & dict. quæst. 20. art. 9. dicat, quod etiam si non exprimantur dicta verba, nisi in eis, &c. non censetur Papa in Bulla Cœnæ reuocare facultates & priuilegia, quæ concedunt expresse casus Bullæ Cœnæ, & quod solum vult quod sub prætextu priuilegiorum & Bullarum, quæ dant facultatem absoluedi à casibus Sedi Apostolicæ referuatis, nullus audeat absolueri à casibus in Bulla Cœnæ referuatis. Sed hæc interpretatio est reuera contra mentem & verba d. versic. cæterum, & propterea conuincitur ex declarat. supra adducta.

133 Et minus valet ratio, t̄ quam idem tradit d. q. 20. art. 9. quod sicut in concessione generali casuum Papalium non includitur potestas ad absoluedum à casibus Bullæ Cœnæ Domini, nisi expresse in ea comprehendantur, ita etiam in reuocatione priuilegiorum & facultatum absoluedi, de qua in Bulla Cœnæ, non censetur reuocata priuilegia & facultates concedentia auctoritatem ad absoluedum à casibus Bullæ Cœnæ, ex quo in ea non fit expressa mentio de huiusmodi priuilegiis dicendo, etiam si in ipsis priuilegiis auctoritas ad eorum absolutionem concedatur: est enim longe diuersa ratio in reuocatione, ac in concessione in proposito, difficultas enim consistit in concessione, non in reuocatione, & cum Bulla derogat priuilegiis & facultatibus contrariis referuationi, clare derogat priuilegiis & facultatibus quibuscumque, per quæ daretur facultas absoluedi ab illis.

134 Sed & stantibus dict. verbis: Nisi in eis etiam casus presentibus licetis expresse comprehendantur, verius e-

xistimo esse sublatam d. facultatem Episcopis concessam, ut tenent Toletus d. lib. 1. c. 30. & 41. cum exponat Bullam Sixti V. anni 1566. ut patet cap. 18. ut dixit Sorbo in d. Compendio in resolutionibus materia absolutionum, pag. 46. & Suarez d. disp. 21. sect. 3. n. 5. quia licet fortasse inquit verba Bullæ prout ponderata sunt non cogere: hanc tamen nihilominus intelligi esse voluntatem Pontificum, & praxim Romanam, &c. & videtur sentire Molina & alij supra, & Magister sacri Palatii, supra relatus.

Nec obstant t̄ quidem illa verba, nam non referuntur ad facultates & indulta concessa & innouata, sed ad concedenda & innouanda post Bullam, & ad verba immediate præcedentia: Ad concedendum, & innouandum, ad significandum quod in futurum non manent ligatæ manus ipsius Papæ, vel eius successoris, vel ut dare facultatem, seu indulgentiam absoluedi à casibus ibi expressis, qui tamen sub facultate generali absoluedi à casibus, etiam Sedi Apostolicæ referuatis non veniunt, nec comprehenduntur, ut supradictum est sub num. 128. vnde respectu facultatum, & indultorum concessorum & innouatorum non erat opus facere derogationem, si noller derogare eis, in quibus casibus ibi expressi comprehenderentur. Nec obstat regula cap. inquisitionis, de appellatio- 134 quod clausula in fine posita refertur ad omnia præcedentia, quia non procedit vbi est diuersa ratio, Anton. Gabr. de clausulis conclus. 9. num. 3. Rota dec. 55. num. 18. part. 2. diuerso. Peregr. de fideicom. art. 16. n. 106. nec vbi adest maior ratio, quod referatur ad proximiora quam ad præcedentia, Rota dec. 666. nu. 2. part. 1. nec ibi constat de mente contraria, ut constet hic ex praxi Roma. & declarationibus ipsius Papæ & Congregationis, &c.

Sed supposito quod illa facultas t̄ absoluedi in foro conscientie data à Concilio Episcopis adhuc duraret, quæ saltim durat quoad alios casus ante Concilium Sedi Apostolicæ referuatos, est difficultas quomodo intelligantur illa verba in foro conscientie.

Et quidem t̄ Doctores communiter intelligunt illa verba, quod absolutio data proficit tantum quoad forum conscientie, tamen quod ab excommunicatione poterit Episcopus absolueri, etiam extra confessionem sacramentalem vigore illius decreti. Ita Nauarr. d. consil. 11. de priuilegiis numero 2. Grassius lib. 1. cap. 13. numero 32. Enriquez lib. 7. cap. 13. §. 2. Man. Rodriguez. 99. regul. 1. tom. 9. 20. art. 7. c. 9. 61. art. 10. Suarez 3. tom. disputat. 41. sect. 2. numero 11. P. Ledesma d. cap. 6. 20. conclus. 8. lissicul. & Marc. Anton. Genuen. d. cap. 66. numero 18. & Thom. Sanchez de matrim. lib. 8. d. 3. §. 3. 4. numero 29. Auila de censuris 1. par. cap. 7. disput. 13. dub. 13. Suarez de relig. 2. tom. tract. 6. lib. 6. c. 16. num. 4.

Sed aliud videtur dicere, t̄ quod absoluant in foro 135 conscientie, aliud quod absoluant quoad forum conscientie (licet vbi agitur de dispensatione in foro conscientie, non requiratur sacramentalis confessio, sed idem sit dicere, quod dispensent in foro conscientie, vel quoad forum conscientie.) vnde S. Congreg. Concilij videtur intelligere illa verba in foro conscientie, id est in foro sacramenti penitentiae, & in confessione sacramentali, ut apparet ex declarationibus sequentibus super d. ca. 6. Questum fuit à Cardinalibus Congregationis, an Episcopo in aliquod delictorum, de quibus hoc capite, prolapso liceat ad se absoluedum proprium confessarium deputare cū eadem

eadem auctoritate, quam ipse potest ex eodem hoc capite in sibi subditos exercere, Congregatio eius ad Episcopum licere, etiam si Episcopus Roma esset, & si extra suam diocesim. Alia, Archiepiscopo Compostellano, Ordinarius potest ex decreto Concilij Tridentini, sess. 24. cap. 6. in illis verbis, Sibi subditos, absolueri in Sacramento penitentiae forensium, qui gerit officium Prætoris, medici, vel officialis, qui habet domum, & commoratur in civitate vel diocesi, & in eis Ecclesiastica sacramenta percipit, non tamen poterit cum eisdem dispensare. Alia, Qui non est subditus Episcopi, puta medicus, Prætor, & similes ceteri qui tantum habitant in civitate, hoc decreto comprehenduntur, etiam si commiserint crimina in aliis civitatibus, habita tamen hac distinctione, quod scilicet possint absolvi in Sacramento penitentiae a suis criminibus, non tamen dispensari, & ita S. D. N. Grego. XIII. audita relatione Congregationis declaravit. Alia, Querebatur an Episcopus in casu huius cap. 6. habeat facultatem dispensandi cum suo diocesano absente, in aliena diocesi legitime impedito commorante. Congreg. censuit, quod forensis in casu huius cap. 6. potest absolvi in Sacramento penitentiae ab illo Episcopo, in cuius diocesi, vel civitate commoratur, non autem dispensari facit ad hoc, quia Nuntij, qui possunt absolvere excommunicatos ob iniectionem manus in clericos, non possunt absolvere subditos extra provinciam excommunicatos ob iniectionem manus in clericos. Accedit etiam, quia Concilium loquitur de absolutione sacramentali in foro conscientie, qua requirit presentiam, exemplo confessionis, qua non potest fieri per nuntium vel per literas, quam refert Suarez dict. sect. 2. num. 10.

Et ita Candelabrum in aureum in appendice, cap. x. n. 2. qui tamen male ait, quatenus idem dicit in dispensatione, nam quoad dispensationem in irregularitatibus, & suspensionibus non dicit Concilium, quod fiat in foro conscientie, ut alias aduertit Vgolus de irregulari, cap. 36. §. 5. n. 3. & Enriquez lib. 14. cap. 20. §. 1. in gloss. littera E. & ita constat ex dictis declarationibus.

Ex quo inferitur ad iubileum, in quibus datur facultas absoluendi in foro conscientie, quod virtute eorum non possit dari absolutio etiam a censuris extra confessionem sacramentalem, imo ex eis maxime confirmatur de sententia, nam cum data sit facultas absoluendi in foro conscientie tantum, postea declaratur quoad absolutionem in foro conscientie, non autem in foro fori suffragari.

Tandem aduertendum est, quod Man. Rodriguez d. addit. §. 9. n. 69. docet, quod facultas data Episcopis a Concilio d. cap. 6. circa absolutionem ab hæresi, intelligitur solum quando ipse hæreticus solus, absque eo quod ab alio audierit, committit occulte crimen hæresis, manifestando illam aliquo actu exteriori, quamvis nemo cum audiat, & quod illa facultas non extenditur ad hæresim occultam quando adest complex, nam alias, inquit, esset destruere machinam S. Officij, &c. & quod Concilium non dat facultatem absoluendi ab obligatione denunciandi complicem, quem habet, alias est excommunicatus per editum S. Officij, cuius excommunicatio stat semper.

Sed ista restrictio non videtur omnino vera, & potius dicendum de facultate (modo non esset revocata) habere locum, etiam si ab alio audierit, & habeat complicem, maxime si non est nisi vnus complex, nam ex vno etiam non complice, non definit esse occulta, iuxta declarat, alias adductas, 7. par. cap. ii. n. 47.

2. Tom.

Imo etiam si sint plures complices, non ideo delictum definit esse occultum, nisi sint plures quam duo, quia per duos solos non probatur illud cap. in fidei fauorem de heret. lib. 6. Simancas de Cathol. institut. iii. §. 1. n. 10.

Nec ex eo quod dicta facultas extendatur ad hæresim occultam, quando est complex, destruitur machina S. Officij, quia illa absolutio data virtute Concilij solum datur, & prodest in foro conscientie, ut dictum est: nec rursus ex eo tollitur obligatio denunciandi complicem, bene enim stat quod ille possit absolvi ab hæresi occulta in foro conscientie, & quod teneatur denunciare complicem.

Et de materia hæresis fac de hæreticis, videndi sunt tit. de hæreticis in Decretal. Sexto, & Clement. & ibi Doct. Villad. Ambrosia Vignatus, Ioan. Lupus de canus Segobien. Nicolaus Arelatus, Zanchinus cum addit. Campegi, Grillandus, Conradus, Brunus, & Rojas in tract. de hæreticis. & idem Rojas in singul. in fidei fauorem, Simancas de Cathol. institut. & in enchiridio iudicum violata religionis, repertorium inquisitionum, & directurum inquisitionum cum comp. pæne, & lucerna inquisitionum, ac iudiciale inquisitionum, Albertinus ad tit. de hereticis in 6. & in tract. de agnoscendo, assertion. Cantera in quæst. criminal. castro de iustia hereticorum, punit. & adversus hereses, Bo. fons, & Carrerius in suis præct. tit. de hereticis, Bernard. Diaz cap. 114. & seg. & ibi Salzedo, Iulius Clarus lib. 5. §. heresis, Palacios Rubios in allegatione in causa heresis, Corras lib. 3. Miscell. cap. 8. Anton. Gom. 3. tom. cap. 2. Didacus Perez in tract. de hereticis, super tit. 4. libro 8. ordin. Mascas, de probatio, a conclus. 855. ad 863. Menoch. de præsumpt. libro 5. præsumpt. 6. & 7. Doct. Ioan. Vela de pænis delictorum, c. 14. D. Thom. 2. 2. q. 11. per totam, & ibi Caiet. Bannes & Aragon. Valentia 3. tom. disput. 1. quæst. 11. Asor libro 8. ex cap. 9. ad 19. Angelus, Sylvest. Armil. & alij summi & verb. hæresis, & Tabiena verb. inquisitor, Gratius libro 2. cap. 8. & 9. Man. Rodrig. in explication. Bullæ Cruciatæ, §. 9. numero 70. & ibidem Licentiat. Anton. Gomez. ad 10. clausulam a numero 39. P. Ledesma i. sum. 2. p. tract. 11. c. 6.

De apostatis fac autem a fide idem dicendum quod de hæreticis, cum & ipsi heretici, & plus quam hæretici sint, Abb. in cap. 1. de apostat. nu. 3. & sic ipso iure amittunt beneficia, Rebus in præct. tit. de modis amittendi beneficia n. 47. & Gonzalez gloss. 15. n. 66. licet alij apostata non sint ipso iure privati beneficiis, ut per eundem Rebus. ibi, quia non est in iure expressum.

Et de apostatis fac vide titulum, & ibi Doct. de apostatis in Decretal. & Cod. Hostien. in sum. cod. directurum Inquisitionum, 2. p. quæst. 49. & ibi Penna comment. 74. Lucernam Inquisitionum verb. apostata, Simancas de Cathol. institutionib. tit. 7. & in enchiridio, tit. 4. Rojas de hereticis 1. part. ex numero 484. Alber. Trotium de vero & perfecto clerico, libro 2. cap. 30. Bertach. de Episcopo, 1. part. 2. libro quæst. 35. Lambertin. de iure patron. 1. part. 1. libro quæst. 7. artic. 7. & 1. part. 2. libro quæst. 9. art. 9. Achilles decis. 346. seu unica de apostatis, Bernard. Diaz in præct. crimin. cap. 111. & ibi Salzedo, Iulium Clarum, libro 5. §. fin. quæst. 78. Maiol. de irregularitate libro 5. cap. 34. Nauar. consil. de apostatis, D. Ioan. Vela de pænis delict. capitulo 2. Vgol. de irregularitate cap. 36. §. 4. & in Bulla Cœne 2. part. cap. 1. versio. & a Christiana fide apostatas, D. Thom. 2. 2. quæst. 12. & ibi Caietan.

HH 3

Bannes, & Aragon. D. Anton. in *sum. 2. par. tit. 12. c. 6.* Canonum de locis lib. 12. c. 9. Castro de *instit. hereticorum* punct. libro 1. cap. 7. & 23. Valentiam 3. tom. *disput. 1. q. 12.* Agor libro 8. cap. 21. Suarez 5. tom. *disp. 43. sect. 2. numero 1. & 2.* Angel. Sylvest. Tabienam, Armillam, & alios Summissas, verb. *apostasia*, & P. Ledefmam, d. *tract. 1. c. 7.*

150 Similiter etiā dicendum ē est de schismaticis, quod ubi schisma est cum heresi sunt ipso iure privati beneficiis, ut heretici, ut per Rebus. d. *tit. de modis amittendi beneficia*, n. 29. & Flam. Paril. lib. 3. de *resignatione*, *quest. 1. n. 36.* Et ut tales etiam sunt excommunicati iure antiquo.

151 Si vero schisma est sine heresi, non video ius expressum ubi ipso facto priuentur beneficiis.

152 Nec obstat text. in *c. nos consuetudinem*, 12. *distin. 63.* in cap. *quia diligentia*, de *electione*, quos allegant Rebus. & Flam. *ibi*, nam non agunt de priuatione antea obtentorum, ultra quod d. cap. *nos consuetudinem*, loquitur de hereticis.

153 Nec huiusmodi schismatici videntur absolute, & in vniuersum excommunicati iure antiquo, quicquid aliqui dicant, nam textus in cap. *licet de elect.* in quo fundatur Abb. in *rubr. de schismat.* & Corraf. 3. p. cap. *ultim. nu. 18.* id dicentes, loquitur in casu particulari, nempe de electo in Papam a tertia parte Cardinalium alio electo a duabus partibus, & illi adherentibus, ut contigerat in electione Alexan. III. cuius est ille text. ut per platinam, & Chacon. in eius vita, ut recte aduertunt Agor lib. 8. cap. 20. *quest. 6.* & Suarez d. 5. tom. *disputat. 23. sect. 3. n. 2.*

154 Nec capitulum firmissime de hereticis allegatum, etiam per Corrasium ibi probat contrarium, ut in eo patet.

155 Nec etiam excommunicantur in *c. de liguribus*, 23. *quest. 4.* nec in cap. 2. de *schismaticis*, quos duos text. ad id adducit Turrecremata lib. 4. *summa p. 1. c. 8.* nam in cap. *de liguribus* Pelagius non excommunicat schismaticos, sed dicit quod excommunicantur, & in d. cap. 2. nihil dicitur de excommunicatione, ut inquit Valentia d. 3. tom. *disput. 3. quest. 15. punct. 3. vers. 3. certum est.*

156 Nec etiam excommunicantur in cap. *nulli*, 19. *distin.* quod ad id citat Sylvest. verb. *schismatici*, n. 5. & Valent. *ibi*, & sequitur Toletus in *sum. in edit. Roma. lib. 1. cap. 19. circa princip.* nam quando loqueretur de schismaticis, non est canon latae sententiae, sed ferenda, ut patet ex illis verbis: *Sed extorris a sancto ministerio fiat*, & ibi: *Quia maioris excommunicationis deiectione est abiciendus.* Nec obstat verbum, *Iam damnatus*, quia intelligitur post latam sententiam, ut patet ex eo textu, & quod ille text. non agat de censura ipso iure lata, sed ferenda, non propter schisma, seu heresim sed propter inobedientiam Ecclesiae, tradit Suarez d. 5. tom. *disput. 22. sect. 1. n. 1. & 2. & disput. 23. sect. 2. n. 5.*

157 Nec etiam excommunicantur schismatici in *c. 1. cod. tit. de quo* Suarez d. *disput. 23. sect. 3. numer. 1. & 2. nu. 4.*

158 Sed quicquid sit, iam in Bulla Cœnæ Domini casu 1. excommunicantur absolute schismatici, notat Agor d. cap. 20. *quest. 5.* & explicantes Bullam *ibi*, & Suarez *supra*, *disput. 21. sect. 2. n. 12.* & P. Ledefma 2. par. *tract. 3. cap. 12. 10. conclus.* Acosta de Andrada ad Bullam Cruciatæ, *quest. 64.*

159 Non possunt tamen etiam de iure antiquo schismatici conferre beneficia, cap. 1. & si. de *schismatico*. Corraf. *supra* n. 19.

Quamuis videatur valere collatio ratione publici officij facta a schismatico occulto, & tolerato, ad tradita *supra*, 5. p. cap. 4. n. 276. Abb. in d. cap. 1. circa fin. Nauar. *conf. 8. de clandest. de sponsar.* & Agor d. cap. 20. *quest. ult.*

Nec possunt sine dispensatione obtinere beneficia, etiam si ad Ecclesiam vnitatem redirent d. cap. *quia diligentia*, de *elect.* & ibi Abb. & Decius, idem Decius in cap. *at si clerici*, §. de *adulter. n. 25.* de *iudic.* Rebus. d. n. 29. Corraf. d. n. 29. P. de Baifio in *directorio elect.* cap. 2. 2. part. Lambert. 1. part. 2. lib. *quest. 9. art. 8.* Maiolus lib. 5. cap. 46. n. 4. Penna in d. *directorio inquisitor.* 2. part. *comment. 73.* qui cum Butrio, Imola, & aliis in d. *c. quia diligentia*, & Maiolo ibi ait, talem etiam ad vnitatem Ecclesiae reuersum, de iure communi ineligibilem, inhabilem, & irregularem remanere, & idē Agor d. cap. 20. q. 8. & sequitur Vgolinus de *irregularitate*, cap. 36. §. 3. n. 7.

Quod tamen videtur posse intelligi de schismatico publico, secus de occulto maxime emendato & conuerso, qui non videtur inhabilis seu irregularis iuxta supradicta de heretico a. n. 83. & in hoc casu posset procedere sententia, Aymon. Crauetæ *consil. 293.* & Suarez *supra* *disput. 43. sect. 2. n. 7.* licet contradicat Agor *ibi*.

Sed an requiratur dispensatio a Papa, an vero sufficiat dispensatio Episcopi, Abbas in d. cap. *quia diligentia*, tenet requiri dispensationem a Papa ex illo text. *ibi: Dispensatione permittimus*, & sequuntur P. de Baifio & Penna *supra*, & in d. *cap. at si clerici*, §. de *adulteris*, tenet indistincte sufficere dispensat. Episcopi, & sequitur Decius in d. cap. *quia diligentiam*, n. 17. & Lambert. *supra*.

Verum talem Abbas in cap. 2. de *schismaticis*, n. 7. post Hostien. distinguit, quod in Episcopatu solus Papa dispensat, ut in d. cap. *quia diligentia*, & idem in dignitate exempta in aliis vero dispensat Episcopus, nisi receperint ordinem a schismaticis scienter, vel cum crassa ignorantia, & sequitur ibi Anania n. 11. & Decius in d. §. de *adulteris* n. 124. primum tamen mihi magis placet.

Et de schismaticis vide late per Baldū in *tract. de schismate* Doct. in *tit. de schism.* *directorium inquisitorum*, 2. part. *quest. 148.* & ibi Penna *comment. 73.* *repetitorium* & *iudiciale*, & Lucernam *inquisitorium verb. schisma*, Palacios Rubios de *iusta retentione*, & obtentione regni Navarra 5. p. Brunum de *hereticis* libro 1. cap. 16. & lib. 2. per totum, Simancas de *Cathol. inst. tit. 58. & in enchiridio*, tit. 5. Roias de *hereticis*, 1. p. n. 498. Lamber. de *iure patr.* 1. par. 1. lib. 9. q. 7. art. 6. & 1. par. 2. libro 9. q. 9. art. 8. Rebus. de *pacific. poss.* n. 138. alias 197. Bern. Diaz in *pract. crim.* cap. 112. & ibi Salzedo, Vgol. de *irregular.* c. 36. §. 3. D. Thon. 2. 2. q. 39. & ibi Caiet. Bannes, & Aragon, & eund. Caiet. in *sum. verb. excommunicatio*, cap. 7. D. Anton. in *sum. 2. par. tit. 3. cap. 11.* Angelus Sylvest. Tabienam, Armillam, & alios summissas verb. *schisma*, Valentiam 3. tom. *disput. 3. q. 15.* Agor lib. 8. cap. 20. & P. Ledefma d. *tract. 3. c. 12.*

§. 2.

De periuris, falsariis, sacrilegis, concubiniariis & sodomitis.

S V M M A R I A.

An periurus sit priuatus ipso iure, an sit priuatus beneficiis.